

Published and distributed under Permit (No. 789) authorized by the Act of October 3, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts in order of the President A. S. Burlinson. POSTMASTER GENERAL.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America. K. J. PAULASKAS Sec'y and Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States ..... \$2.50 To Foreign Countries ..... \$3.00 "SANDARA" 327 E Street, Boston 27, Mass.

No. 6

no. Boston, Mass., Vasario (February) 8 d., 1923m.

Metai X

Nori Atimti Lietuviams Klaipėdą

PRANCUZAI LENDA I VOKIETIJĄ.

Lietuva Nepasiduoda Naujam Apipėsimui

41,000 BEPROCIŲ NEW YORKE.

Grumoja Blokada

KONCESSIJOS RUSSIJOS.

NORI ATIMTI KLAIPĖDĄ IŠ LIETUVIŲ.

KAUNAS, vas. 3 d. Šiandien vidurdienyje Prancūzijos, Italijos ir Anglijos atstovai įteikė Lietuvos užsienių ministeriui ultimatumą su reikalavimu, kad iš Klaipėdos apskrįtųjų būtų atšauktos viso ginkluotos pajėgos ir kad Simanaičio valdžia ir Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas būtų panaikinti. Jei į septynias dienas šis reikalavimas nebus išpildytas, tai visi diplomatiniai susisiekimai su Lietuva bus attraukti ir visas Klaipėdos sukilimo klausimas bus pavestas Tautų Lygai. (Klaipėdos klausimas iki šiol buvo Ambasadorių Tarybos žinioje). Ultimatum'e pareikštas kaltinimas, kad tai Lietuvos valdžia pati suagrūvė Klaipėdos krašto sukilimą, duodama sukilėliams pinigų ir ginklų. Lietuva atsakė, kad prikaščiavimai, buk valdžia iššaukė sukilimą, neteisingi, ką gi su išpildymu ultimatum'o, tai tas neesą Lietuvos valdžios galėję.

PRANCUZAI LENDA TOLIAU I VOKIETIJĄ.

LONDONAS, vas. 5 d. Telegramas iš Essen praneša, kad prancūzai užėmė Godelau, Hesse'je. Reikiama, prancūzai veržiasi gilyn į Vokietiją be jokių ceremonijų, nė neišduodami ultimatum'ų, kuriuos buvo žadėję išduoti.

LIETUVA NEPASIDUODA NAUJAM APIPLĖSIMUI.

PARYŽIUS, vasario 3 d. Tautų Lyga, kuri paliko grobikų lenkų rankose Lietuvos dalis drauge su Lietuvos sostine Vilniū, šandien sumanė padaryti naują skriaudą Lietuvai: nutarė padalinti tarp lenkų ir lietuvių neutralę zoną Vilniaus apielinkėje. Reikia atsiminti, kad ta neutralė zona yra Lietuvos žemėje, ir kad už tos neutralės zonos lenkai yra užėmę Lietuvos žemes. Vietoje liepti lenkams išsikraustyti iš Lietuvos žemių, Tautų Lyga nusprendė padalinti pusiau neutralę zoną, t. y. da giliau įleisti į Lietuvą lenkus.

LIETUVIŲ ATSTOVAS TAUTŲ LYGOJE, GERB. SIDZIKAIŠKAS GRIEŽTAI UŽPROTESTAVO PRIEŠ TOLESNĮ LEIDIMĄ LENKŲ Į LIETUVĄ IR PAREIŠKĖ, KAD JEI LENKAI LAUŠIS Į NEUTRALĘ ZONĄ, TAI LIETUVIAI TAM PRIEŠSIS, PANAUDODAMI NET GINKLUS, JEI TO BUS REIKALAS.

Išgirdę tokį Lietuvos atstovo pareiškimą, Tautų Lygos nariai dideliai nusistebėjo. Prancūzas Rene Viviani, kurs tą dieną prezidentavo Tautų Lygos posėdyje, visas degte užsidegė. Jis paklausė gerb. Sidzikauską, ar jis supranta, ką toks Tautų Lygai pasipriešinimas reiškia ir tuo

EMĖ SKAITYTI 16 SKIRSNĮ TAUTŲ LYGOS SUTARTIES, KUR YRA IŠDĖSITYTOS BAUSMĖS UŽ NEPAKLUSNUMĄ.

Lietuvos atstovas išklaušė visų lenkų karrščiaivų ir šaltai pasakė, kad Lietuva neišsizada jokių savo teisių, išėjo iš posėdžio. Lenkų atstovas Aszkinazy, žinoma, sutiko, kad Lenkija gauna progos toliau įleisti į Lietuvą, į neutralę zoną. Tautų Lyga pagrūmoja Lietuvai blokada — už nepaklusnumą.

Dabar lenkų laikraščiai spėlioja, kad ar tik lietuviai nebus sudarę kokią sutartį su bolševikais, jei jie taip drąsiai priešinasi Tautų Lygai.

10,000 ATEIVIŲ BEPROTNAMUOSE.

New Yorko valstijos ligoninių komisija praneša, kad New Yorko valstijoje yra 41,000 žmonių sumišusio proto ir iš jų 10,398, arba 25,4%, yra ateiviai. Šių ateivių užlaikymui ir gydymui išleidžiama apie \$4,200,000 kas metai.

Komisija pasiūlo gražinti visus tuos svetimtaučius bepročius į jų gimtines šalis. Reikalauja, kad federalė valdžia, gavus iš valstijos valdžios liudyjimą, jog svetimšalis yra sumišusio proto, tuo jį deportuotų.

60,000 SOCIALISTŲ BOLŠEVIKŲ KALĖJIMUOSE.

PARYŽIUS. Socialistų Kongrese, kurs prasidėjo Lille, delegatas iš Rusijos pranešė, buk dabar bolševikų kalėjimuose kankinasi 60,000 socialistų, didžiojoje — darbininkų.

Rūsiu delegatas sako, kad tie socialistai-kaliniai paskelbė bado streiką parodyti protestą kalėjimų valdininkams, juos bereikalingai kankinantems. Šios žinios esą paimtos iš oficialių bolševikų statistikų.

Italijos delegatas trumpai atsiliepė, pasiteisindamas, kad fasisistams užvaldžius šalį jis užprato viešai kalbėti, nes žodžio laisvė uždrausta.

PIRKO 4238 DĖZES DEGTINĖS.

New York, vas. 5 d. Muitų ir Iždo valdininkai stengėsi prirodyti, kad degtinė, siūsta iš Bermudos į St. John, Brunswick, ištikrųjų siunčiame į Suv. Valstijas, ir klausinėjo Morris Stein, savininką aptiekos ir dviejų krautuvių. Stein'as, mat, grįžo iš Bermudos. Jis prisipažino, kad yra agentas "Great Western Wine Co." Kanadoje. Jis taipgi prisipažino, kad gyrėsi Bermudoje buk uždirbęs milijoną dol. Suv. Valstijose su Anglijos degtine. Vienok jis užsigynė, kad jis negabeno degtinę į Suv. Valstijas.

KUN. DĄBINSKI ESĄS NESVEIKO PROTO.

ERIE, PA., vas. 1 d. Kaip žinote, užpereito antradienio vakare buvo nušauta Zofija Szymanaska, mergina tarnavusi lenkų šv. Kazimiero katalikų parapijos klebonijoje, kad ji nakčia grįžo namo. Pavieto prokuroras C. Arthur Blass paskelbė, kad koronerio "džiure" atrado, jog merginą nušovė kunigas, bet ta pati džiurė pareiškė, kad kunigas, kada šovė, buvo laikinai sumišusio proto.

UKRAINOJE 2,000,000 BADUOLIŲ VAIKŲ.

CHARKOW. Ukrainos respublikoje priskaitoma į du milijonų badą kenčiančių vaikų. Daugiausia jų yra šešiolikoje pietinių pavietų.

Iš visų bado smaugių vaikų tik apie 300,000 gavo pašėpos, ir apie 80,000 yra vaikų prieglaudose. Visi kiti kenčia alkį ir šaltį, ir jų šeimos voliojasi geležinkelio stotyse. Viename Chersono paviete vaikų ir suaugusių yra apie 127,000 baduojančių.

PRANCUZAI TAIKOSI PIRUSŲ PER LENKUS.

LONDONAS. Prancūzai stengiasi pritraukti Rusiją prie prancūzų-lenkų sąjungos. Iš Rygos pranešama, kad lenkų diplomatams yra pavesa pritraukti rusus prie sutartinio veikimo su prancūzais ir lenkais.

Yra gandai, kad rusai yra sudarę sutartį su turkais. Kiti gi gandai skelbia, buk prancūzai ir turkai yra susitarę pasirašyti atskirą sutartį.

12,000,000 VOKIEČIŲ DARBININKŲ PRAŠO AMERIKOS UZTARIMO.

BERLYNAS. Stambesnės Vokietijos darbininkų sąjungos turinčios 12 milijonų narių, kreipėsi į Suv. Valstijų Kongresą, prašydami tuojau įsikšti į prancūzų avantūrą ir gelbėti svieta. Amerika lengvai galėtų išgelbėti Europą iš grumojančio pavojaus. Vokietijos darbininkai priėmė Amerikai duotą žodį, kad demokratijai ėmus viršų ant autokratijos užviešpataus teisingumas. Tikėdami tiems prižadams, Vokietijos darbininkai numetė kaizerį, sutiko visiškai nusiginkluoti ir dirbti visasvietinei taikai. Vietoje palaimos, už tą visą susilaukė ekonominės vergijos. Darbininkai pareiškė Kongresui, kad jie šaukiasi savu sumanymu, niekeno nepakurstyti.

FORDAS IR RUSSIJA.

PARYŽIUS. Žinomas Amerikos automobilų karalius, Henry Ford, išgavo iš rusų valdžios koncessijas pietinėje Rusijoje. H. Ford jau nuo seniai stengiasi gauti vietą savo išdirbiniams Rusijoje. Jis savu laiku derėjosi su Kolčaku, su Denikinu ir dabar, antgalo, susitarė su bolševikais.

Ford'as išsyk apsiėmė duoti bolševikams kredito iki keturių milijonų dolerių — pasižadėjo jiems duoti du tukstančiu savo traktorių be pinigų; rusai už traktorius užmokės vilnomis ir kitais produktais, kuriuos pats

FORD'AS PARDUOS VAKARŲ EUROPOJE.

GANUBINIMAS ŽYDŲ RUMANIJOJE.

BUCHAREST. Pereito penktadienio naktį sužeista daug žydų studentų viešoje aikštėje priešais karališkuosius rumus kilusioje studentų antiseminėje demonstracijoje. Valdžia uždarė universitetą iki vasario 8 d. Daugelis žydų krautuvių taipgi uždaryta.

KONCESSIJA ANGLAMS.

MASKVA. Anglijos kompanijai D. O. Robertson bolševikai pavedė 1100 kvadratinį mylių žemės Gurin'e, Kaukaze, kur yra naftos šaltiniai. Pamažu svetimas kapitalas ima užvaldyti Rusiją ir gal kaip nors atgaivis ją.

WASHINGTON, SAUSIO 30 D. 1923 (L. I. B.).

Komisija pareikalavo Klaipėdos sukilėlius nusi-ginkluoti. Direkcija pranešė skaito tą reikalavimą paliaubų sutarties laužymu. Karo laivų matrosai supirkinėja mieste daugybės produktų matyti spekuliacijos tikslams. Direkcija priversta uždrausti tas karo laivų operacijas. Elta.

LATVIŲ - ESTŲ BLAIVININKAI — AMERIKOS SVEČIAI.

Pereitų metų lapkričio pabaigoje Toronto mieste, Kanadoje, buvo pasaulinis blaivininkų Kongresas, kuriame dalyvavo 1111 atstovų nuo 65 tautų. Pabaltijos kraštus jame atstovavo adv. Gustavas Kempel iš Rygos, Latvii blaivybės pirmininkas, ir p. Villem'as Ernits, estų blaivybės pirmininkas, estų parlamento narys ir privat-docentas Tartų Universiteto. Lietuvos blaivininkai jiems buvo pavedę atstovauti ir Lietuvos blaivybę. Savo uždavinį jie atliko labai garbingai, suteikė žinių Kongresui apie blaivininkų veikimą Latvijoje, Estonijoje ir Lietuvoje. Iš Amerikos blaivininkų organizacijos jie gavo gražių dovanų visoms trims Pabaltijos šalims: po 20,000 didelių spausdintų blaivybės dijagramų — tobylių su paveiksiais ir skaitlinėmis, daugiausiai populiariai — mokslinio turinio, taikomų mokykloms — prieš alkoholinio turinio. Visi parašai bus padaryti Pabaltijos šalių kalbomis. Dovanos netrukus bus prirngtos ir išsiųstos į Pabaltiją.

pp. Kempel ir Ernits lankėsi Lietuvos Atstovybėje Vašingtone. Jie, taip sakant, yra gyvu patvyzdžių bendro trijų tautų veikimo. p. Ernits Pasaulinės Blaivybės Sąjungos tapo paskirtas generaliu atstovu Lietuvai, Latvijai ir Estonijai. Jo priedermė bus lankyties dažnai su blaivybės paskaitomis visose trijose šalyse. Jisai jau moka 14 kalbų. Žada netrukus išmokti gerai ir lietuvių kalbos. p. Kempel jau moka lietuvių kalbą ir yra Latvii-Lietuvių Draugijos Rygoje pirmininku.

Brangūs svečiai vyksta netrukus į Naująją Angliją, kur gal gaus progos arčiau susipažinti su Lietuvių Pilnųjų Blaivininkų Susivienijimo veikėjais.

Liet. Inf. Biuras.

LIETUVOS ŽINIOS

IŠLAIKĖ KVOTIMUS.

Pasinaudoję keturiais mėnesiais atostogų šie karininkai — leitenantai išlaikė brandos atestatui egzaminus prie Mariampolės Valstybinės "Rygiškių Jono" gimnazijos š. m. gruodžio m. 12 d.:

Ališauskas Kazys, Bagdonas Stasys, Barkauskas Pranas, Budzilas Jonas, Gensas, Gražulis Juozas, Jakulis Julius, Labutis Kazys, Rauba Jonas ir Patašius Juozas.

VILKAI ŽEMAIČIUOSE.

Kurtavėnų (Šiaulių apskr.) apylinkėje atsirado vilkų. Ignacavos ukininko špoko papiovė 3 avis, Stonaičių Staškevičienės — 2. Yra ir daugiau atsitikimų žmonės, vilkų įbauginti, bijo ypač naktimis iš namų išeiti vaikai mokyklon eiti. Gruodžio pradžioje vieną vilką nušovė. Neturintieji ginklo kaimiečiai pamatę vilką, mėto uždegtus degtukus, kadangi vilkas ugnies bijo.

Šis kampelis apaugęs didžiulėmis giriomis, kurių, nors kirvis negailestingai naikindamas tą mūsų šalies turtą ir grožę, dar neįstengė čia sunaikinti. Patsai Kurtavėnų miestelis apsuptas iš trijų pusių gražia giria, ypač vasarą malonus ir sveikas čia oras.

Laike' karo ir pasibaigus jam, čia pradėjo rodytis plėšikų bandos, ypač jų žymu vasarą, net dienomis užpuldinėja pakeleivius, o praužius karui žiemą atsiranda vilkų, kurie nemažai gyventojams įvaro baimės.

LIETUVOS LAIVALAI.

Lietuvos Garlaivių B-vės laivas "Juratė" 1921 m. spalio 14 d. išmestas ant kranto Estijoje dabar jau nutrauktas atgal jūron ir atgabentas Talinan. Sky-lės bus greitai laiku užtaisytos ir "Juratė" vėl ims plaukioti. Laivas "Kastytis" esąs sveikas ir plaukioja tarp Klaipėdos ir Skandinavijos. ("Karys")

TELEGRAMAS.

Memel, Feb. 4, 1923.

Balfinco, Boston.

Prancūzai kankina Klaipėdos gyventojus ir daro pastangas, kad vokiečiai su lenkais užpultų lietuvius. Prancūzai nori įtraukti visą Santarvę į karą su Lietuva. Amerika turėtų to nedaleisti. Po įtekme prancūzų ir lenkų Santarvės Komisija įteikė Lietuvai ultimatumą: jeigu Klaipėdos sukilėliai į septynias dienas nenusiginkluos, tai Santarvė pertrauks ryšius. Taikos mylėtojai, protestuokite skubiai prieš naujo Pasaulinio karo vykintojus. Santarvės pradėtan karan su Lietuva bus įtraukta Vokietija, Rusija ir Amerika ginti demokratybės principus nuo prancūzų-lenkų imperializmo. A. Ivas.

AUKUOTOJŲ SURASAS.

Sausio 28 d. Lietuvių Salėj prakalbėse klaipėdiškiams paremti aukoję šie: Olseika ir Mikalionis \$10.00 (Real Estate agentai) Petras Kiburys 11.00

Vincas Kališius	11.00
Alf. Gedimavičius	10.00
Z. Strašiuskas	11.25
Ona Ivaškevičienė	10.00
J. Mikalionis	9.50
Juozas Gailius	7.00
A. Zalieckas	5.00
M. Venys	6.00
J. Kamaliutė	5.00
Petras Bolys	5.00
V. Šliakys	5.00
P. Gudas	5.00
A. Klemerauskas	5.00
A. Lengvinas	6.00
A. Baniulis	5.00
A. Jankauskas	5.00
K. Songaila	5.00
A. Songaila	5.00
Kabalinskas	5.00
J. Glineckas	5.00
Jonas Kazmauskas	5.00
P. Karvelis	6.00
A. Sabaliauskas	5.00
A. Prancevičius	5.00
Aldona, Povilas ir Stasys Ivaškevičiukai	3.00
A. Šalna	2.00
J. P. Tuinila	2.00
J. Galinis	2.00
J. Grubinskas	2.00
J. Svirskas	2.00
K. Valiušis	2.00
D. Pažeremėkas	2.00
Elzb. Višinskienė	2.00
Ad. Zenevičius	2.00
Jonas Vaitkus	2.00
St. Mockienė	2.00
J. Matulevičius	2.00
Po \$1.00: Jonas Leikus, Petras žadikis, Petras Stanys, V. Ambrozus, V. Kiburys, V. Remeika, V. Balinkonis, T. Jakavonis, J. Petrauskas, J. Madalinskas, B. Adomavičius, G. Pečiulis, A. Ivaška, A. Bukota, J. Akalauskas, J. Vaičiūnas, A. Kavaliauskas, M. Zukas, V. Litukauskas, A. Rimkus, K. Pratapas, adv. Šalna, L. J. Stasiulis, J. Klimas, Jurg. Kuljis, Dom. Ambranzas, Juoz. Andriulinas, Jurg. Glazauskas, Juoz. Rudzinskas, Jurg. Salaševičius, Fr. Gerulskis, A. Žarkauskas, Juoz. Vaičiūnas, P. Jakavonis, Fel. Alekna, Juozas Aesys, Vinc. Jankauskas, Vl. Barevičius, Jon. Grigaitis, J. Pailionis, Jon. Žilins, J. Tumasonis, V. Stakutis, J. Andriulinas, A. Baniulis, T. Fieravičius, K. Vd-luga, J. Songaila, Baranauskas Kaz., Vaitkevičius J., Leikus J., Kudrevičius J., Juodgudis A., Šapalis D., Mėšlis A., Varžinskas P., Stukas H., Lukas J., Subikas P., Auskitis Jonas, Stašaitis Povilas, Balčiūnas Vincas, Žilinskas J. V., Tamulevičius F., Westfield K., Antanavičius J., Rava-dauskas J., J. Lekys, V. Jankauskas, V. Paplauskas, J. Lapinskas, J. Valentas, J. Vargelis, A. Bendoraitis, K. Plioplis, P. Butkevičius, M. Petraitis, J. Svirbalis, A. Šapalis, P. Apšiega, E. Germanavičius, J. Gilvidis, S. Kantautas, J. Kapočius, V. Vačiulis, Naudžiūnas Kaz., Zinkevičius P., Buja Silvestras, Žilinskienė, Dom. Palcezigas.	

MERGAITĖ SUSIDEGINO SU ŽVAKE.

Tula Katarina O'Brien, 5 metų mergaitė, 98 H St., So. Bostone, su žvake užsidegė ant savęs drabužius. Jos brolis 8 metų vaikas šoko ją gelbėti, bet nepajiegė. Ant riksmo subėgo trys kaimynai, kurie užgesino ant mergaitės liepsnojančius drabužius. Mergaitė mirė.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į
A. L. T. SANDARĄ.

Prie 7 kp., So. Boston, Mass.:

Stasys Trakimas,
Vincas Kulekaskas.

Prie 18 kp., Cleveland, Ohio:

Elena Griugutė.

Prie 23 kp., Chicago, Ill.:

F. Harmanas.

Prie 25 kp., Chicago, Ill.:

Adarn Grigas,

Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:

Kazys Galinis,

Jonas Balceitis,

Juožas Degutis,

Antanas Sarknas.

Prie 43 kp., Pittsburgh, Pa.:

Antanas Mažeikis,

Aleksandra Jankunas,

Vladas Karbočius,

Juožas Stankus,

Juožas Lapušauskas,

Jonas Greičius,

Modestas Tarasaitis,

Vladas Dementas,

Izidorius Kristopaitis,

Karulis Platis,

Kazys Petrauskas,

Jonas Riukas,

Kazys Narkevičius,

Juožas Abromaitis,

Antanina Juškiešė

Antanas Urbaitis,

Vladas Jesevičius,

Kazys J. Patulis,

Vincas Dudonis.

Prie 67 kp., Amsterdam, N. Y.:

Jonas Žilinskas.

Prie 75 kp., Chicago, Ill.:

Kazys Meškauskas,

Izidorius Jusčius.

S. G. Pempė.

P. M. Andrius aukų \$1.00

Prie 77 kp., Chicago, Ill.:

Dr. Kazys Vėželis,

Petras Pečeliunas.

PRADEDANT DARBĄ.

Perleidus mūsų organizacijos A. L. T. Sandaros IX Seimą, vėl turime prieš save didelį šių metų darbų programą. Kad įvykdintų gyvenimui visus seimo tarimus, tuo, neatidėliojant, visi turime imtis už bendro sutartinio darbo.

Pirmasis šių metų veikimo žygis tai Sandaros agitacijos ir paramos mėnuo. Tam tikslui seimas paskyrė kovo mėnesį. Bet po seimo Centro Valdybos nariams pasitarus, atradome, kad kovo mėnuo yra per daug skubus laikas ir kuopoms bus per daug sunku tinkamai prisirengti. Tad sulyg C. V. nuomonės, tinkamiausia būtų balandžio mėnesis, nes turėsime daugiau laiko tinkamesniam prisirengimui, geresniam veikimui.

Sulyg seimo nutarimo, kiekvienas sandarietis, kiekviena Sandaros kuopa ir kiekvienas lietuvis geras tėvynainis, kuris brangina laisvos demokratijos idealus, yra kviečiamas į tą bendrą darbą. Per tą mėnesį kiekvienas sandarietis te laiko sau už pareigą, kad prikalbinus naują narį prie Sandariečio, arba naują "Sandaros" skaitytoją gyvenantį Amerikoje arba Lietuvoje. Gi kiekviena Sandaros kuopa, sulyg Seimo nutarimo, yra kviečiama surengti, sulyg išgalės, bent po vieną parengimą Sandaros organo naudai.

Jeigu mes visi Sandariečiai, visos Sandaros 77 kp. stosime bendrai padirbėti, tai nuveiksime labai didelį svarbų darbą. Tad valio į darbą visi Sandariečiai, visos Sandaros kuopos! O ateinantį Sandaros DEŠIMTĄ JUBILĖJINĮ SEIMĄ laikydami Worcester, Mass. galėsime, apkalbėti, savo organą išleisti du kartą savaitiniu, gal ir dienraščiu.

Surengimui vakaro kiekviena kuopa pasirenka tą, kas jai yra prieinama ir išgalima. Daugelis kolonijų mes turime įžymių

musų scenos žvaigždžių, dainininkų kaip vyrų taip ir merginų — jie neatsisakys patarnauti netik vietinėms kuopoms, bet ir apilinkėms. Jei kurios kuopos negali surengti koncertų, gali surengti šokius, vakarienes arba šiaip, sulyg išgalės, vakarėlius, arba kad ir sceniškų perstatymus — teatrus. Sandaros Adm. galima gauti tinkamą scenai veikalą "Gyvenimo Verpete," 5-kių veiksmų dramą. Lošime dalyvauja 7 vyrai ir 4 merginos. Veikalas perstato Amer. lietuvių gyvenimą ir lengvas pastatymui, o publikai daro gerą įspūdį. Visos kuopos, kurios tik rengsite kokį vakarą, praneškite adm. — prisijusime visus spaudos darbus ir organe tam tikrame skyriuje bus pagarsinta visų kuopų parengimai.

K. J. PAULASKAS,
Sandaros Sekr.-Adm.

KUOPŲ VIRŠININKAMS.

Visi šių metų kuopų viršininkai, kuriems yra pavesta susinešti su Sandaros Centru, tuo praneškite savo antraščių, kad iš Centro kuopoms siunčiant atskaitas ir kitus raštus būtų galima palaikyti tinkamą korespondenciją.

SANDAROS ADM.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

LAWRENCE, MASS.

Klaipėdos prakalbos.

A. L. T. Sandaros 12 kuopa ir L. T. K. Parapija surengė Klaipėdos prakalbas sausio 28 d. Lietuvių svetainėje. Publikos prisirinko pilna svetainė. Kalbėtojai kun. S. Šleinis ir Daktaras Mikolaitis. Pirmas kalbėjo kunigas ir nupiešė lietuvių praeitį ir dabartį ir priminė, kaip Romos trustas, vardan kryžiaus, užtraukė ant Lietuvos vergiją. Antras kalbėjo Daktaras. Nurodė Klaipėdos padėjimą. Paskuirinktos aukos Klaipėdos šauliam, bet nesužinojau kiek. Tos pačios dienos vakare Račiuno krutami paveikslai buvo rodomi. Publikos kaip silkių bačkoj prisigrudo. Manoma, kad liks gero pelno Sandaros 12 kuopai ir Račiunui.

Prie Sandariečių vakarienes smarkiai rengiasi svečiai ir rengikai, tikietai smarkiai pasiduooda — tikieta atspausdinta 300, ir jau nedaug liko. Kas dar nepasipirko, tai turi pasiskubinti, nes neužteks. Vakariene bus vasario 11 d. 7 val. vakare prie Garden gatvės pabažnytinėj svetainėje. Jau solistų suprašyta, viskas ruošiamas, kad tik kopuikiamia prie to vakarėlio prisirengti ir svečius palinksinti.

Klaipėdos šaulis.

SUSIRINKIMAI.

WORCESTER, MASS.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 16 kuopos susirinkimas bus vasario 11 d., 10-tą val. ryte, "Aušrelės" kambaryuose, 83 Green St., Worcester, Mass.

Gerbiame Sandariečiai, broliai ir sesutės lietuviai! praleidus senus metus ir sulaukus naujų, pradėkime su nauja energija dirbti, lankymės visi į susirinkimus, kalbinkime savo draugus ir drauges, kad jie irgi nepasiliktų neprisidėję prie šios garbingos organizacijos, kuri vienintėle skleidėja tiesos demokratijos lietuvių tarpe, o ypač šiame kritiškaime momente, kada Mažosios Lietuvos lietuviai šaukiasi pagalbos. Taigi mūsų užduotis jiems suteikti pagalbą.

Kaip tik mes susiprasime, taip tuo nusikratysime visus negeisintus priešus.

Užrašų rašt. K. Zurlis.

CLEVELAND, OHIO.

A. L. T. Sandaros 18 kuopos susirinkimas įvyks vasario 14 d., serodos vakare 7:30 v., Lietuvių svetainėje. Šis susirinkimas yra parkeliamas iš nedėdienio į šio vakarą, kadangi paprastą dieną, kada budavo susirinkimai, jus TMD. 20 kuopos lošimas. Tad, nariai, neužmirškite visi susirinkti ir naujų atsiveskite prisirašyti prie A. L. T. Sandaros 18 kuopos. Delegatai iš buvusio seimo išduos raportus, ir laugybė kitų naujų dalykų yra apsarvstyti. Neužmirškite vietą ir laiką.

18 kp. rašt. V. P. Banionis.

WILKES BARRE, PA.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 55 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks

Sandaros Seimui

VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ FRAKCIJOS ATSLIEPIMAI.

(Pabaiga)

7. Sudaryti su kitomis valstybėmis prekybos sutartis, palengvinančias mūsų smulkaus ukio produktų eksportą;

8. geležinkelių, vandens, plentų susisiekimą ir tarifus taip sutvarkyti, kad kraštas galėtų ekonominiai plėtotis;

9. remti savo valiutą keliant darbo našumą, reguliuojant importą-eksportą, taupinant lėšas, kad suvedus biudžetą be deficito.

10. Išmokėti valstiečiams už orderius litais, prisilaikant dolerio kurso, koks buvo orderį išduodant.

IV. Švietimas.

Liaudies gerovė priklausys nuo to, kiek ji turės iniciatyvos, techninių prityrimų, kiek jos žinios bus artimos kasdieniniam gyvenimui ir kiek laisvai, kritiškai ir sąmoningai mokės įvertinti ekonominius ir kultūrinius įvykius. Tam tikslui reikalaujama:

1. tuojaus išdirbti visuotinam mokymui mokyklų tinklo planą ir nuosekliai jį vykdyti;

2. prisilaikant darbo principo mokiniams reikia teikti žinias artimas gyvenimui ir turinčias profesinio pobūdžio;

3. Steigti žemės ukio, amatų ir kitų specialių mokyklų, atsižvelgiant mūsų krašto sąlygų.

4. Suorganizuoti suaugusių švietimą, analfabetus mokyti priverstinai.

5. Pakankamas mokytojų aprūpinimas ir mokykloms būtinas žemės suteikimas.

6. Mokytojų seminarijų tokia reforma, kad jos galėtų paruošti mokytojus dėl naujos mokyklos.

7. Steigti atskiras mokyklas atsilikėliams ir nusikaltėliams.

8. Žadinti liaudyje valstybinumo, tėvynės meilės ir tolerancijos jausmus, stiprinti valią, naudojant savivaldos ir pasitikėjimo principus.

9. Planingam ir nuosekliai švietimo vystymuisi įsteigti valstybės švietimo tarybą, kurios branduolį sudarytų švietimo ministeris, universiteto atstovas, trys organizuotų mokytojų atstovai. Tarybos branduolis gali kooptuoti specialistus ir kviesti apskričių komisijų atstovus.

10. Peržiūrėti pradžios Mokyklų įstatymą.

11. Pafrontės ir pasienio mokyklas aprūpinti geresnėmis mokytojų įiegomis ir užlaikyti lėšomis iš valstybės išdo.

V. Teisinių klausimų.

V. L. S. visuotinas suvažiavimas, išklauses pranešimų iš vie-

vasario 13 d., 1923 m. A. Usačio salėje, 326 Hazle ave. 7:30 val. vakare. Draugai, malonėkite susirinkti į šį susirinkimą, nes daug svarbių reikalų yra nutarti.

K. Demikis.

SANDAROS KUOPOMS BEI
LITERATūros
PLATINTOJAMS.

Visos Sandaros kuopos bei šiaip pavieniai literatūros platintojai, kuriems esame pasiūnę "Sandaros" kalendorių 1923 m. pasiskubinkite prisijusti užmokestį už pasiūstus kalendorius bei knygas. Taipgi visiems pranešame, kad mūsų išleistas knygetes: **Prabengtis Lietuvių Tautos Senovėje, ir Amerikiečiai Lietuvoje**, kurių kainos po 25c. visiems duodame ant 50%. Tad visi pasistengkite praplauti šias knygetes, nes jų nedaug spausdinome ir greitai išsibaigs. Taipgi pasiskubinkite įsigyti ir Sandaros Kalendorių, nes jau baigiame išparduoti.

Sandaros Adm.

karo stovį su visomis iš to išeinančiomis pasekmėmis.

Visomis išdėstytomis priemonėmis turi but kuoveikliausia atsiektas tikslas panaikinti Lietuvoje šauvalės bei neteisės tvarką ir įvesti teisinis sutvarkymo pagrįdus.

VI. Administracijų ir savivaldybių klausimai.

V. L. S. visuotinas suvažiavimas 1922 m. gruodžio 3—5 dd. Kaune, išklauses kuopų atstovų pranešimo administracijos ir savivaldybių klausimais ir apsarstęs tuos pranešimus, randa: vidaus ir administracijos srityse mūsų gyvenime pastebima jaug ydų ir nesveikų apsirėiškių. Į Lietuvą privaziavo ir tebevaziuoja iš Rusijos daug visai svetimo mums gaivalo, kuris apsunkena mūsų ekonominę padėtį, iššaukia būtų krizį ir kelia krašter neramumo. Tokiam nesuvarzomam svetimsalių pludimui turi out padarytas galas. Mūsų įstaiagos ir valdininkai pasižymi biurokratizmu, savivaliavimu, žiaurumu ir nemandagumu; daugelis valstybės tarnautojų ligi šiol dar neišmoko valstybinės kalbos. Be kyšio arba protekcijų retai kur pilietis tegali atlikti nors ir rfenkiausį savo reikalą. Valdžios įstaiagose nesimato drausmės, tvarkos, gryno demokratingumo. Be to tiek centre, tiek provincijoje įvairios įstaiagos galėtų pasitenkinti mažesniu valdininkų skaičiumi, pareikalavus veiklesnio darbštumo ir pagerinus likusių valdininkų aprupinimą.

Mūsų savivaldybės atlieka didelį darbą tiek valstybinės reiklės tiek vietų pobūdžio. Betgi, savo veikime savivaldybės randa daug kliučių; didžiausia iš tų kliučių — tai lėšų stoka. Tų trupinių, kuriuos valstybė suteikia savivaldybės priedų, prie bendrų mokesnių pavidale, nepakanka net pačių reikalingiausių darbų atlikimui. Veikiančios apskrityse valdiškos įstaiagos ne derina savo veikimo, net ir tarpusavyj. Per tat joks bendras koordinuotas veikimas yra negalimas. Labai dažnai valdžios įstaiagos net kliudo savivaldybių veikimui. Rekvizicijos ir stoikos visai nereikalingai vargina žmones ir todėl turi but einama prie jų panaikinimo.

Išdėstytiems trukumams pašalinti Suvažiavimo nusistatymo reikalinga:

1. Griežta ministerijų ir kitų valstybinių įstaiagų revizija ir pašalinimas bei atidavimas teisman visų nusikaltusių, neatsižvelgiant į jų tarnybinės padėties aukštumą.

2. Valdininkų skaičius sumažinimas, likusių valdininkų buvio pagerinimas ir jų darbingumo bei drausmės pakėlimas.

3. Griežčiausia kova su valdininkų savivaliavimu, kyšių ėmimu ir nemandagumu.

4. Svetimsalių pludimo Lietuvoje sustabdymas ir neteisėtai apsigyvenusių asmenų iš Lietuvos pašalinimas.

5. Finansinis savivaldybių teisijų praplėtimas ir suteikimas joms iš valstybės išdo didesnių lėšų.

6. Suderinimas valdžios įstaiagų apskrityse veikimo su savivaldybių veikimu.

7. Rekvizicijų panaikinimas, pakeitus jas atatinkamais mokesniais.

8. Stoikų panaikinimas, steigiant vieton jų savivaldybių užlaikumo paštus ir sunaudojant valdininkų kelionių reikalams esančius apskrityse valdiškus arklus.

9. Įstatymo keliu sutverti savivaldybių centrą, kuris skaitytų vyriausiu savivaldybių organu.

VII. Krašto apsaugos reikalai.

L. Valstiečių Sąjungos ir soc. liaudininkų suvažiavimas, įvykęs š. m. gruodžio 3—5, išklau-

ses kuopų atstovų pranešimo, krašto gynimo reikalais priėmė sekancią rezoliuciją:

1. Kad mūsų kariuomenės pertvarkymas sistematingai eity prie milicijos sistemos, nes tik tai tokią kariuomenę atatiks demokratingumo dvasiai ir bus Lietuvai pakeliama finansiniu atžvilgiu;

2. Kad dabar jau kariuomenėje būtų einama prie sutrumpinimo kariuomenėje tarnybos laiko, kuris ir specialėse kariuomenės dalyse negalėtų buti ilgesniu 2-ju metų;

3. Kreipti domės į tinkamesnį karių maistui ir drabužiais aprupinimą;

4. Teknininiais pabuklais ir ginklais aprupinti tušėtų buti atsiekreipta padėti paskolos budu į mūsų brolius amerikiečius ir todėl einant ir iš krašto gynimo reikalų turi valdžia keisti savą politiką prie amerikiečių.

VIII. Užsienio politikos klausimu

Valstiečių Liaudininkų Sąjungos kuopų atstovų visuotinas susivažiavimas, įvykęs Kaune 1922 m. gruodžio mėn. 3—5 dieną apsarstęs dabartinį tarptautinį Lietuvos Respublikos padėjimą ir turėdamas omenyje, kad mums kaip mažajam vidutiniam ukininkų ir bežemių partijai užsienio politikoj reikia laikytis tokio krypsnio, kad atgavus Lietuvos sostinę Vilnių ir vienintėli mus šalies uostą Klaipėdą; su mūsų kaimynais Latviais, Estais ir Suomiais stengtis palaikyti kuortimiausi santikiai, nuosekliai einant prie Baltijos Valstybių Sąjungos, kurią reikėtų praplėsti ir į tolimesnius mūsų kaimynus Skandinavus; su visomis demokratingomis Valstybėmis užmegsti ir palaikyti draugingi ryšiai, kaip su jų valdžia taip ir visuomene ypač darbo žmonėmis Valstiečiais; ypatingos domės kreipti į mūsų brolių amerikiečių padėjimą sudarant kuo palankiausių sąlygų jų grįžimui Lietuvon ir palaikymui artimiausių su jais ryšių — nutarė reikalauti:

1. Griežtai ir energingai kovoti už Vilniaus ir Klaipėdos krašto gražinimą Lietuvos Respublikai.

2. Nuosekliai eiti prie Baltijos — Skandinavų Valstybių Sąjungos.

3. Pertvarkyti užsienio atstovybes, o pirmoj eilėj Amerikos.

4. Peržiūrėjimo Lietuvos piliečių gyvenančių Amerikoje pilietybės įstatymo.

IX. Ukio samdininkų atlyginimo klausimu.

Kadangi įvedus savo valiutą, kyla begalo daug nesupratimų tarp samdininkų ir ukininkų, V. L. S. suvažiavimas reikalauja, kad tam reikalui būtų išleistas tam tikras įstatymas nustatantis atlyginimą iš sutarčių markėmis sumų litais, atsižvelgiant į tai, kad nebutų nuskriausti nei ukininkai nei darbininkai. Be to suvažiavimas randa reikalingu pakeisti savo pinigų įstatymo įvedimo parę. 4) priimant domėn ir išleista Fin. Min. įsakymą (V. ž. Nr. 114), nes dėl dabartinio atsiskaitymo daug kenčia liaudis ir valstybė.

X.

Be to V. L. S. suvažiavimas reikalauja: 1) priverstinio nuognies draudimo įstatymo peržiūrėjimo, butent: draudimo premijų sumažinimo, 2) išleisti įstatymą, kuriuo būtų leidžiama daryti civilinio stovio aktus ne vien pas dvasininkus, bet ir atatinkamose valdžios įstaiagose; 3) išleisti įstatymą, kuriuo būtų leidžiama įtaisyti pilietynes kapines.

Šios rezolucijos yra priimtos visuotino L. V. L. Sąjungos kuopų suvažiavimo ir atatinka originalui.

J. Strimaitis,
Sekretorius.

KELIONĖ IŠ LIETUVOS ATGAL Į AMERIKĄ

(Tęsa)
Vos išėjus pro Bremeno stoties duris, tuojau prisistatė ba-gažo nešikas, kuris nunešė dvi-mus valizas į Hotel Europais-cher Hof už 200 markių.

Šiame viešbutyje prabuvome nuo gruodžio 21 d., 1922 m., iki sausio 3 d. 1923 m. Kambarius gavome gana patogius, — su steam-heat, elektros šviesa (ne tokia, kaip Kauno viešbuty) "Ruta," kur, išskyrus penkta-denių vakarus, beveik nieko ne-galima nei paskaityti nei para-šyti), telefonu ir ne labai bran-gius — už kiekvieną kambarį mokėjome parai po 3000 mar-kių. Patarnavimas buvo geras. Vokiečiai nors ir ne tokie plačia-minčiai, kaip amerikoniai, bet vis dėl to biznieriiai ir stengiasi kiek begalėdami svečiams patarnauti. Žinoma, auslanderis yra ir pasi-lieka auslanderiu ir į jį težiuri-ma, kaip į išnaudojimo objektą. Kur jis neitų, visur jis turi mo-kėti daugiau, negu vietos gyven-tojas. Pavyzdžiui vienas Bre-meno viešbutis turi net paskelbimą iškabinęs, kuriame pasakyta, kad visi auslanderiai (svetim-taučiai, svetimų šalių piliečiai), kaip amerikoniai, angliai ir kiti turi mokėti už kambarius ir val-gį 100 nuoš. daugiau, negu vo-kiečiai, o francuzai — 200 nuoš. daugiau. Kitas pavyzdys — vienas Bremeno teatras savo afišo-se skelbia didelėmis raidėmis, kad auslanderis, perkantis teat-ro bilietą, turi penkis kartus brangiau mokėti, negu vietos žmonės. Toks vokiečių nusista-tymas, žinoma, daro blogą įspu-dį į auslanderį ir jautrina jį. Bet tai niekam, išskyrus patį aus-landerį, ne galvoj ir niekas tuo ne-sirupina.

Keičiant dolarius į markes, tiesa, gauni didelį pluoštą pinigų (gruodžio 28 d. iškeičiau \$20.00, už kuriuos gavau 145,560 mar-kių), bet jie greitai išėina. Už valgį reikia mokėti tukstančiais: viešbuty už pusryčius, suside-dančius iš trijų mažų (vieno kash-no didumo) banelių, poros pu-delių kavos, lašelio pieno ir žiupsnelio cukraus, 2 kiaušinių ir trijų riekelių surio, mokėjome po 1,300 markių. Pietūs ir vaka-rienė viešbuty atsieidavo daug brangiau: nuo 12,000 iki su vir-šum 17,000. Šiaip valgyklose valgant atsieidavo daug pigiau. Tačiau reikia pastebėti, kad vo-kiečiai prie mėsos tevalgo tikrai bulves ir tų pačių nedaug te-duoda. Duonos, ir tai labai ma-žai, teduoda tik tuomet, kuomet pareikalauji. Vokiečiai nieko ne-valgo be kokio nors gėrimo: degtinės, vyno arba alaus. Rei-kia pasakyti, kad vokiečiai pa-sėtinai geria; geria lygiai kaip vyrai, taip ir moterys. Nors ir Lietuvoje yra daug moterų, ku-riuos ruko cigaretus, bet Vokiet-ijoje rukančių moterų skaičius yra daug didesnis. Ir jos su tuo visai nesislepia.

Kaip Berlyne bei kituose vo-kiečių miestuose, taip ir Bre-mene matyti tas pat švarumas. Ma-tyt, kad kiekvienas vokiečias myli švarą ir tvarką. Nei viešose nei privatinėse vietose neteko matyti spaudančių ant žemės ir tri-nančių su koja, kaip tai daroma Lietuvos piliečių, kurie to neven-gia net Dievo namuose. Šlykštus paprotys!... Namai Bremene gražūs. Gyvenamieji namai dau-giausia trijų aukštų, nors, žino-ma, yra ir žemesnių ir aukštes-nių. Per miestą teka plati upė, kuria plaukioja nedideli prekių laiveliai.

Cia bebunant teko aplankyti Bremeno dailės muzėjų, gamtos istorijos muzėjų ir Burger par-ką. Parkas gana didelis ir gra-žiai ištaisytas. Lančiūsiams ne-kartą New Yorko muzėjų la-biausia puola į akis Bremeno dailės muzėjaus moderniosios

tapybos skyrius su savo kuri-niais, kurių paprastas mirtinasis žmogus niekaip negali suprasti ir dėlto nekokią įspūdį teišduoda. Kokį gi, pavyzdžiui, gali padary-ti įspūdį kyšantis lyg iš kruvos griaučių žmogaus nosies galas, koja, blaudza, stalo kampas ir tt.?. Gamtos istorijos muzėjuje yra tikrai gerai įrengtas etnolo-gijos skyrius. Bremeno aquari-umas, kuris yra įrengtas gamtos istorijos muzėjaus kelnorėje, ne-turtingas.

Gruodžio 28 d. nuvykome į F. Missler'io ofisą, Bahnhofstrasse No. 30, o iš ten į karantiną, kur vokiečių daktaras išekzaminavo ir čiopus apžiūrėjo. Mes jau bu-vome įciepyti dar Kaune esant, apie savaitę prieš išvažiuimą į Vokietiją. Paskui dar reikėjo ei-ti išsimaudyti, o po maudynės vėl sugrįžome į savo viešbutį, kur ir gyvenome iki sausio 3 d. ryto.

Sausio 3 d. rytą, 7:05 val., jau sėdėjome traukinyje, II kl. kupe, kuris vežė visus pasažierius į Bremenhaveną. Iki Bremenha-veno reikia važiuoti traukiniu apie valandą su puse. Atvykus į Bremeną ir išlipus iš traukinio suėjome po didžiule pastoge, kur muitinės valdininkai vėl peržiū-rėjo mūsų valizas. Tie keleiviai, kurie važiuo iš Vokietijos, turė-jo atrakinti visas savo dėžes ir parodyti muitinės inspektori-ams, ką vežasi. Už draudžia-mus išvežti iš Vokietijos daik-tus reikia mokėti muitą. Tačiau inspekcija nėra jau taip baisi, kaip kaikurie nežinanti dalyko pasakoją. Į smulkius ir nedide-lės vertės daiktus visai nekrei-piama domės. Ir tai suprantama...

Einant į laivą S. S. America, pasažierius pasitiko to laivo be-nas, kuris grojo linksmsus mar-šus. Nelengva apibūdinti tą jausmą, kurį kiekvienas keleivis pajuto savo krutinėje išvydęs plevesuojančią, kaip vienas ke-levius išsireiškė, gražiausią pa-saulijy Suvienytų Valstijų vėlia-vą, išgirdęs Amerikos melodijas ir pajutęs, jog stovi ant Ameri-kos teritorijos, kur veikia Ame-rikos įstatymai. Net ir tie, kurie dar nėra buvę Amerikoje, kurie tik skaitė apie ją iš knygų arba iš kitų lupų apie ją tegirdėję, džiaugėsi nors tuo, kad jie yra ant tiek laimingi, jog gali keliau-ti į Ameriką.

Apie 11 val. išryto S. S. Ame-rica, penkių tug-boatų traukiamas, pradėjo pamažu slinkti iš Bremenhaveno. Dangus apsi-niaukęs ir miglotas, bet tas gamtos padaras neįstengia nu-stelbti visų linksmaus po. Be-veik visi pasažieriai linksmi ir su linksma šypsa an veido atsi-sveikina su saviškiais, kurie pa-siliko ant kranto. Daug vokiečių važiuo su šiuo laivu.

Nespėjome gerai prisžiūrėti į pasiliekančius vis toliau ir toliau žmones ir krantus, nespėjome pasigėrėti S. S. America beno muzika, nespėjome gerai apžiū-rėti savo kajutų, o steward'ai jau ragina eiti į valgomąją salę ir pasirinkti vietas, jei norime patekti į pirmąjį sitting. Pa-klause stewardų, nuėjome į val-gomąją ir pasirinkome vietas prie tų stalų, kurie kam geriausia patiko. Atlikę tai, grįžome atgal į viršų. Bet nežilgo išgr-dome balsą, kviečiantį pietautų. Trečios klesos pasažierius kvie-davo valgyti varpelio skambini-mu, II kl. — mušant į tam tyčia padarytą varinį bliudą, o I kl. — trimituojanč.

Susėdus į stalus ir pradėjus valgyti, kasdien griedavo stygų orkestrą įvairius muzikos daly-kus. Sėdėdamas prie baltai ap-dengtų stalų ir gėrosė kresėse, matydamas skubiai vaikščiojan-čius, švariai apsirengusius, man-

dagius ir visuomet pasiryžusius išpildyti kiekvieną pasažierio pareikalavimą patarnautojus, klausydamas klasinių muzikos dalykų ir turėdamas prieš save įvairiausių valgių surašą, dvi šakutes, du peilius, šaukštą ir du šaukštukus, du torielius ir pusėti-ną karafiną šalto ir girdaus vandens (kurio Europoje be pa-reikalavimo negausi), visai už-miršti, kad esi ant laivo, bet ma-nai, kad sėdi kuriam nors iš pirmos rūšies Amerikos hotelių. Valgių surašas, pilnoje to žodžio prasmėje, tikrai įvairus. Ir tai kasdien ir kiekvieną kartą — pusryčiams, pietums ir vakarie-nei vis kitokie valgiai: sriubos dvejopos, šilta žuvis dvejopa, ke-leriopos šiltos mėsos, keleriopos šaltos mėsos ir žuvys bei silkės marinuotos ir nemarinuotos, ke-leriopų pyragaičių, pajų, kasdien ir kiekvieną kartą vis ki-toks suris, ice-creamas, kava, cocoa, arbata ir pienas. Be to vi-suomet ant kiekvieno stalo sto-vėdamas stikliniai bliudai, pri-kranti apelsinų (oranges) ir gardžių Oregon valstijos obu-lių. Bet tai dar ne visa. Paminė-ti visus valgius, kuriuos valgy-davome ant laivo, turėčiau turėti po ranka visus valgių surašus, kurių ant nelaimės nei vieno ne-turiu, ir sunaudoti ne mažą vie-tos laikratį. Bet tai ir nereika-linga. Jei kuris iš skaitytojų rengiasi keliauti į Lietuvą, tai tegul reikalauja nuo savo agen-to, kad jam išrašytų laivakortę ant United States Lines laivų ir tuomet jis pats galės persitirinti apie tai, ar visa taip yra, kaip mano aukščiau pasakytą, ar ne. Užtikrinu, kad jis ras daug daugiau, negu kad mano plunks-na įstengė čia aprašyti.

Prie to dar reikia pasakyti, jog be pusryčių, pietų ir vaka-rienės pasažieriams dar buvo duodama 10 val. išryto bulionas su krekėmis, 3 val. po pietų ka-va ir pyragas ir po vakarienės įvairių sandvičių (sandwiches).

Laikas ant laivo bėga nepa-prastai greitai. Tai muzikos paklausai, o ji beveik per išisą dieną girdisi — štai benas groja I kl. pasažieriams, tai II kl., tai trečios. Be to pasažieriai gali laiką smagiai bei naudingai pra-leisti sitting-roome, reading roome arba smoking-roome. Pastar-amjam yra vidutinis knygynas, kur galima gauti pasiskaityti džiaugėsi nors tuo, kad jie yra ant tiek laimingi, jog gali keliau-ti į Ameriką.

Todėl ir nestebėtina, kad smok-ing-roomo stalai, kreslės ir visos kitos sėdynės gana dažnai buda-vo užimtos. Be to negalima pa-likti nepamirėjus, jog laiko pra-leidimui pasažieriai prasimany-davo įvairių žaislų. Žaislų žaidi-mu daugiausia atsizymėjo tre-čios klesos pasažieriai, kurios paskui pradėjo pasekti ir kaiku-rie II kl. pasažieriai. Pirmieji, mat, turėjo gana gabų ir linksmo pobūdžio organizatorių, auštrą, kuris beveik kas dieną vis ką nors naujo sumanydavo ir turėjo tame gero pasisekimo — visu-omet turėdavo užtektinai publi-kos, kuri arba plodavo arba linksmai ir garsiai juokdavos. Pagaliau, I ir II kl. pasažieriai dar turėjo bendrą gimnasiun'ą, kur galėjo prasimankštinti.

Toks krūvon suėmus, abelmas mūsų kelionės su laivu S. S. America per Atlantiko vanden-ny išpušis. Žemiau gi paduodu-tuos išpušius, kuriuos kās die-na į savo užrašų knygutę trumpai užrašiau.

Sausio 4 d. — Oras giedras ir gražus. Jura, rami, plaukiamė lyg didelė, plačia ups. Anksti ry-tą praplaukėme Dover'į. Abudu pakraščiai pilni žvejų laivų ir lai-velių. Plaukiame English Chan-neliu. Apie 6 val. vakare pri-plaukėme Southampton'ą, kur laivas sustojo paimti naujų pa-sažierių.

(Pabaiga bus.)

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS.

Feliksas Krencavičius, Law-rence, Mass. gavo sekantį laišką iš Lietuvos nuo savo sesers:

Mizarai. Gruodžio 14, 1922.

Mylimas broli, Feliksai:—

Sveikinu tamžą su šventom Kalėdoms ir Linksmais Naujais Metais, ir linkiu — aš viena sira-ta ant šio pasaulio budama — jums ir jusų draugei laimingo gyvenimo.

Gal broliui bus įdomu, kodėl aš viena našlaitė pasilikus ant šio pasaulio.

Taigi, broleli, rašau ir verkiu ir nežinau kaip man bus toliau gyventi...

Gruodžio 11-to š. m. 1:30 val. ryto nakčia užpuolė mus lenkų "kanarkos." Sumušė tėvą šamp-ponu, paskui nusivarė ir drauge Petrą ir Liudą. Suvertė viską, vis mat jieskojo pinigų. Ir ką tėvas buvo paskolinęs 30 litų, tai tų nerandu, tai, beabejonės, tu-rėjo paimti anuos. Ir dabar esu likusi be jokio cento. Ir nei mal-kos, nei balanos. Ir ką aš dary-siu, jei jų nepaleis?..

Girdėtis, kalba, kad tėvas var-giai sugrįš, nes jis yra apduotas, kad esąs šaulių vadas ir kād til-tą sudegino. Bet, broleli, tikėk man, kad tėvas nekaltas, nei vie-nur nei kitur. Viskas tai žmonių liežuviai. Ir galima numanyt, ke-no tai K. M. ir F. A. Nes jie da-bar net kazoką šoka. Ir dabar gi-riasi, kad dar bus daugiau.

Taipgi suėmė Stepo Jurkonies tris sunus, Andrių, Jurgį, ir Antaną. Sykiu su musiškais, taipgi ir jų išvertė viską. Petrą taip pat liepė rėdytis, bet kad tas esąs amerikonas, tai paliko kitam sykiui. Jurgį paleido, nes tas tarnavęs kariuomenėj. O An-drius, Antanas, mus Petras, Liu-das ir tėvas išvežti į Gardiną. Antano, Stepo ir mūsų tėvo ga-lim daugiau ir nematyt. Tai to-kios žinios, broli, iš palaimintos Lietuvos. Nėra gero ir nesimato tam blogui galo. Jau daug kai-mų aprabino, daug žmonių ne-kaltų nužudė, o kur galas, tai nieks nežino!..

Zinau, kad brolių yra sunku. Bet gi drįstu prašyti jusų malonės pagalbos. Jei išgalite, atsiųs-kit man nors kelis litus. Ką bro-lis būvai markėmis (auksiniais) parsiumtęs, tai tėvas neėmė jų nuo paštos, nes jau auksinai Lie-tuvoje nekursavojo, tai gal nu-siuntė atgal?

Daugiau tai neturiu ką irrašyti; linkių broliui ir brolienei ge-riausios kloties jusų gyvenime.

Su meile ir pagarba jusų se-suo Augenia.

Nadas Rastenis.

Karštos Lupos

Vieną naktį, gražią, jaukią, Per dausas mėnulis plaukė, Mėlynoje padangėje Žvaigždės laktė ir mirgėjo; Ir, vėjalio įsupuotas, Ežere mus supo luotas...

Gėlės sklaidė saldų kvapą. Ir mažyčio uodo spapo Panaktinė Sarenada Sau tokį momentą rado, Kad, bangose lengvo vėjo, Taip švelniai visur skambėjo.

Koks tai buvo smagumėlis, Kad siubuojančias laivelis Mudu supo ir liulavo... O naktis su burtais savo, Šlamėšiais ramaus beržyno, Mudu meilėję paskandino...

Jos žvilgsniai man širdį siekė... Ir, viename akimirksnyje, Pajutau aš ją glėbyje.. Tas laivelis tuščias supas... Ak, tos brangios karštos lupos!..

Lado Natkevičiaus Laiškai.

IV LAISKAS.

Esu pasiryžęs ir toliau jusų, draugai, Sandariečiai nepamiršt ir laikas nuo laiko parašyti laišką. Manau mažiau mane rugos tada ir tie musų vienminčiai, kurie man dažnai įgavus nemaža pažinčių parašo laiškus, klausdami, "kas gero Lietuvoj"?

Štai tik vakar gavau laiškėlį iš gerb. pil. K. Uniko (Detroit), kuriame pajudina kaip tik tuos klausimus, kuriuos noriu paliesti "Sandaraj."

Ypatingų asmeninių reikalų ir "biznių" Amerikoje neturiu, užtat, jeigu "Sandaros" redakcija šiuos laiškus šiek tiek ver-tis, dės juos kiek žymesnioj vie-toj, tai tuomi manau aš daug patarnausiu musų idėjos drau-gams, o jeigu kam nors atskira, ir neatsakysiu, tai piktis bu-menkesnis, nes dalį atsakymų visuomet ras spausdinamos "gromatose." Tačiau visvieš stengsiuos būti punktualiu, atra-šinėdamas tiems draugams, ku-rie manęs dar nepamiršo. Porą žodžių noriu tarti dėl Valstiečių Sąjungos ir Social Liaudininkų Demokratų Seimo, o ypatingai dėl sudarymo iš tų partijų vie-nos Valstiečių - Liaudininkų Są-jungos.

Pirmose dienose gruodžio įvy-kęs musų partijos Seimas šiais metais buvo itin skaitlingas. Suvažiuojo gan daug samoningų valstiečių. Ir jų tarpe buvo kele-tas gan aktyvių amerikiečių, kurie įnešdavo daugiau gyvumo. Man begalo buvo įdomu klausyti Valstiečių Sąjungos kuopų at-stovų pranešimų iš vietų. Kaip jau žinote laike rinkimų Lietu-voje nebuvau (tada dar buvau A-merikoje). Valstiečių Liaudininkų atstovai pranešinėjo kaip ėjo rinkimai, kokį dvasinį terorą vartoja kunigai, kad dabar dau-gelis nepriima į išpažintį, atsis-aoko krikščinti vaikus, vadina daž-nai ir labai dievotus žmones "be-dieviais," "parmazonais," "cici-likais"... Ir tik vienoj parapijoj, kur anot pranešėjo visi susirašė į Valstiečių Sąjungą, kunigas pasidarė švelnesnis, taikosi prie parapijonų liaudininkų ir net jų susirinkimus bažnyčioj užsaki-nėja.

Valstiečiams liaudininkams pritarimo liaudyj esama labai daug, bet visas, girdi, vargas, kad kunigai vežimais priveža Dievo galybę proklamacijų, turi zakrastijonų platintojų, nema-ža nusamdytų agitatorių, vysku-pai važinėja po parapijas, skai-tomi ganytojiški raštai, kurie ragina rinkti tikrai "viernus ka-talikus" ir tt. o be to vargas esąs su moterims, kurios bijosi "pabaigos svieto" ir duoda savo balsavimo kortas tikrai už "krikščionis."

Nusiskundimai valstiečių bendri: revkizicijos, stuikos ir miškai, miškai...

Priimta daugelis nutarimų, kas bus kaip tam tikri dėsniai, kuriais turės vadovautis valstie-čių liaudininkų frankcija Seime ar tai eidama į ministerijų kabi-netą ar likdama opozicijoj.

Suvažiuavimo arba kitaip vadi-nant Seimo protokolai ir nutari-mai būvo paskelbti "Lietuvos žinių NN. 230—236, iš kur kaip redaktorai taip ir šiaip paprasti miruoliai galėtų įdomesnius vie-tas pasiskaityti. (Jie buvo at-siusti A. L. T. Sandaros Seimui ir yra atspausdinti pereitime ir šiame "Sandaros" No.—Red.)

Šiame seime įvyko ir itin svar-bus nutarimas, tai dėl sujungi-mo Valstiečių Sąjungos ir Socia-listų Liaudininkų Demokratų į vieną partiją: Valstiečių Liaudi-ninkų Sąjungą. Atsitiko tai gruodžio 5 d. 1922 m.

Dėl reikalingumo sujungti ir vardo kilo įdomių ginčų ir nuo-monių.

Gyvenimas parodė, kad abi partiji vesti yra nemaža sunke-nybių. Tuo labiau, kad tai daro tie patys žmonės. Įsikinę į vie-ną partiją apleidžia pozicijas ki-tos. Pavyzdžiui, per rinkimus į Seimą, padarė ši partiji bloką ir sutartį 3:1 (suliejus sąrašus 3 atstovus gauna Valstiečių Są-junga ir (1) vieną Soc. Liaud. Demokratai) visų energija buvo nukreipta tikta į Valstiečių Są-jungą. Social Liaud. Demokra-tai net nei vieno atsisaukimo ne-išleido ir visgi kokių tai stebuk-lu be jokios agitacijos surinko iki 10,000 balsų. Yra, matomai, visiškai susipratusio, susitupė-jusio elemento, kuris itin simpa-tizuoja tai partijai, o tas ele-mentas brangintinas tai musų darbo inteligentija, amatininkai, darbininkai, liaudies mokytojai etc. Aš asmeniniai buvau prieš suliejimą, kadangi tarpe musų socialdem. šalininkų 2½ interna-cionalo, ir Valstiečių Sąjungos yra plyšys tiems patiems socia-listams liaudininkams, partijai, kuri griežtai skirtusi sava takti-ka nuo šių dienų socialdemokra-tų. Tačiau valstiečių judėjimas dabar toksai yra reikšmingas ir Lietuvoj toksai skaitlingas, ne-turint savų gyventojų miestuo-se, kad į juos kodaugiausia do-mės turi būti kreipiama. Be to darbininkija (proletarai) tiek daug turi gaudytojų (socialde-mokratų, darbo federacija — krikščionių demokratų, komu-nistai), kad čion didelės įtakos nestojęs griežčiau ant klesinio pamato turėti vargu begalima.

Tuo tarpu valstiečių klesia, ku-rie nėra nei buržujai nei prole-tarai, visokių partijų savaip tampomi ir savo ideologijos, ta-rytum, neturi.

Valstiečių Liaudininkų Sąjun-ga dabar daugiau kada nors sa-vo programa ir jų idealais pri-lygsta Amerikos Tautinei Sanda-rai. Vieni ir kiti yra pasekėjai tų Lietuvos gaivintojų, kurie 1889 metais leidė "Varpa," o paskiau sudarė plačią politikos organiza-ciją "Lietuvos Demokratų Partiją," kuri paskiau pergyveno atatinukamus kaitelionėjimus.

Užtat ir žinokite, kad dabar turite Lietuvoj vieną galingą Valstiečių Liaudininkų Sąjungą, kuri toliau virst dar didesne Liaudies partija.

Jusų Ladas Natkevičius.

LIETUVIŲ DRAUGIOS AU-KOJO ŠAULIAMS TĖVYNĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS GYNIMUL

Pastaruoju laiku sekančios lietuvių draugijos suteikė Lietu-vošauliams aukas:

SLA. 102 kp., Buffalo, N. Y. \$10.00.

L. Vyčių 79 kp. Detroit, Mich. \$10.00.

Lietuvių Ratelis, Chicago, Ill. \$25.00.

A. L. R. K. Federacijos 26 skyrius, Chicago, Ill. \$50.00.

Šaulių Rėmėjų Burys, North Sidėje, Chicago, Ill. \$20.00.

Sv. Kazimiero Draugystė, Gary, Ind. \$10.00.

Sv. Mykolo Draugystė, Gary, Ind. \$10.00.

L. Vyčių Chicago Apskritys \$50.00.

Sv. Jono Draugystė, Melrose Park, Ill. \$32.65.

L. Vyčių 8-ta kuopa, Roseland, Ill. \$31.00.

Šias visas aukas įduota Lietu-vošaulių atstovui A. Zmuidži-navičiui (Adresas: 3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.) iš ku-rio tos draugijos yra gavusios padėkos laiškus ir tam tikrus Šaulių Rėmėjų diplomus.

Bostoniečių Atstovo Laiškas

Sausio 13. d. 1923 m.
Šilutės miestas,
Mažoji Lietuva.

Piliečiai Šliakiai,
"Sandaros" Redaktoriai,
So. Boston, Mass.

Gerbiamasis:—

Atleiskite man, kad aš taip ilgai mažai žinių rašiau tamistoms, užtai, kad buvau baisiai užimtas Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto darbais Klaipėdos krašte.

Kad atvažiuavau į Klaipėdą ir papuoliau į nelaimingą burį lietuvių patriotų, tai susipažinęs su jais įsiklampojau į darbą ir nebegaliu atsitraukti netik tamistai laišką parašyti, bet nei jokių savo biznio reikalų atlikti, nei namo išvažiuoti pas tėvus, nei į Ameriką pas savo šeimyną. Tapau pririštas prie to komiteto, ligi kalėjimą įkištas.

Bet tiek to, turiu linksmą žinią aprašyti tamistai mano to viso darbo prie M. L. G. Gelb. Komiteto, kurį mes atlikome į tą trumpą laiką, tai yra jau Klaipėdos kraštas likos mūsų rankose.

Kada aš aukojau pirmutinį milijoną markių Klaipėdiečiams lietuviams patriotams, kaip pagalbą agitacijai prieš Freistadtą, ir vedamąją lenkų ir vokiečių propagandą, todėl visai nesitikėjau tų pasekmių, kurios šiandien jau įvyko. Bet kad antrą milijoną markių daviau sudarytam Vyriausiam Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetui, tai jau pilnai buvau pasitikėjęs, jog tas mano sutvertas Komitetas turės valdyti Klaipėdos kraštą, nepaisant visų priešų, kurie nedaleido lietuviams savo krašte būti šeiminkais.

Kada buvo tveriamas Komitetas, kaipkurie vietiniai seni veikėjai nebuvo paganėdinti užtai, kad jie turėjo nuo seniai sudarytą tarybą, kuri kalbėjo varde visų Klaipėdos krašto lietuvių. Buvo skaudu jiems žiūrėti, kad tie silpnesnieji veikėjai su nauja energija slenka iš po jų rankos ir todėl mano įsiamisymas buvo laikuriems nelabai pagelaujamas. Bet aš nieko neatsižvelgdamas paleidau savo "stimulerį" apvyniojęs su iš Lietuvos išvytomis ostmarkėmis, tokiu smarkumu, kad net braškėjo senų veikėjų kaulai, ir bemanant sudarėm kaip provizorinį M. L. G. Komitetą, kuris vėliau liko nariu neseniai sudarytos Lietuvių Tarybos (ar kitaip kaip užvadinta, dabar negaliu tikrai pasakyti).

Bet kur tau! tie ostmarkiai pradėjo taškytis po visas puses ir bemanant susidarė suvirš 25 skyriai M. L. G. K-to ir padarė suvažiavimą iš visų skyrių atstovų ir patvirtino sudarytą Centralinį Komitetą, kuriam davė vardą "Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas".

Prie sudarymo šio Komiteto buvo dar ir kitas svečias iš Didžiosios Lietuvos — p. Marcinkevičius, labai gabus šaulis, ir turėjo laikurius įgaliojimus iš saviškių dėl pasidaravimo Klaipėdiečiams. Tokiu būdu man buvo daug lengviau sutaisyti vietinius veikėjus, kurie turėjo savo ypatingus bei visuomeniškus kirvius tarp savęs ir negalėjo rimtai išvieno sparčiai veikti.

Iš mano patėmijimų tarpe Klaipėdiškių veikėjų buvo daug nesuipratimų tikrai dėlto, kad jeigu vienas ką darė, tai kitas apie tai nieko nežinojo ir, žodžiu sakant, tie visi stiprus ir garbingi Klaipėdos lietuvių patriotai buvo išsibarstę lyg pipirai po visą viralą kunkuliojančiame puode. Jeigu kalbi su vienu veikėju, taryčios, kad jau tas vyras yra tai tikrasis Klaipėdiečių lietuvių

galva; susieini su kitu, tai anas pasirodo dar smarkesnis ir jau atrodo, kad, apart jo, kito ir nebegali būti, kuris veiktu varde visų Klaipėdos lietuvių. Ir antgalo pasirodė, kad nei vienas iš tų veikėjų neturėjo to branduolio, su kuriuo būtų visi kiti veikėjai surišti ir todėl prisidėjo sudaryti naują pajiegą, kuri galėtų kalbėti drąsiau ir turėtų šio-kią arba tokią discipliną tarpe vadovaujančių grupių.

Kada susitvėrė M. L. G. K., tada pradėjo vieni iš ukvatos, kiti iš nenoro turėjo pasiduoti disciplinai. Vieni veikėjai turėjo sunkiai dirbti, kiti neperiskandinti darbu, bet obalsis buvo vienas: "Kas ne su mumis, tas yra Lietuvos priešas!" Ir kad šitaip buvo pastatytas pamatas Komitetui, tai visi veikėjai turėjo su tuomis skaitytis, dirbti arba tylėti.

Bet kur tau! p. Stikliorius, Dr. Gaigalaitis ir dar koks tenai veikėjas susibičiuliavo su p. Gabriu, kątik grįžusiu dievai žino iš kur. Užsimanė išdirbti statutą Klaipėdos kraštui ir įgalioja p. Gabrijų važiuoti į Paryžių. Bet, ant mūsų laimės, dar pakeičiui nuvažiuo į Kauną. Aš apie tai sužinojęs tuojau pasiūniau protestą Lietuvos Valdžiai varde Sandaros ir L. Piliečių Sąjungos, taipgi priverčiau ir patį Komitetą važiuoti į Kauną sulaukyti Gabrijų nuo važiuavimo į Paryžių ir viskas buvo atlikta pasekminga: ponas Gabrys likosi sulaukytas Kaune po priežiūra šaulių sargybos, kad tas ponas neišvyktų į Paryžių be M. L. G. Komiteto įgaliojimo, kuris jau beveik gal ir būtų sutikęs duoti, jeigu aš nebučiau tenai pasimaišęs tarpe Komiteto narių.

Tai matote, kaip Klaipėdiečiai veikėjai daro: jeigu vieni veikia, kiti duoda savo įgaliojimus be pasiklausimo arba pasirodavimo su kitais veikėjais, kurie taip pat tur neprasistes makuales už anuos ir jau tur šioki ar tokį burį žmonių užpakalyje savęs, ir todėl privalėtų visiems sykiu apie tokius svarbius įgaliojimus bendrai pasitarti.

Po sunkaus Komiteto dviejų savaitių darbo pradėjo apsirėkšti žmonių sujudimai prieš plenuojamą provizorišką Freistadtą ir ant pabaigos pradėjo eiti gansijungė su Liet. šauliais ir renjungė su Lietuvos šauliais ir rengiasi prie užėmimo valdžios. Apie tai žinojo vos keli Komiteto nariai, o kiti visi dirbo ir nežinojo, kas bus pabaigoj, jeigu taip dirbant pasitęs dar kokią savaitę.

Ir štai prisiumėnu tamistai deklaraciją Vyriausio Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto, kurioj ir aš prisidėjau su keliais sakiniiais uždraudime pardavinėti svaiginančius gėralus. Aš manau, kad tas yra svarbus dokumentas; turėtumėte jį palaukiyti Sandaros žinioje, nes ir aš turėjau namažiau baimės, kad policija neužkluptų mus pirma negu mes, busime užpakalyje pajiegu, kurios galėtų mus ginti nuo mirties bausmės.

Sausio 10 dieną jau sukilo jaunavyriai su šauliais ir keliu savanorių karininkų, kurie buvo atėję į pagalbą Klaipėdiečiams. Visa ta ceremonija buvo labai įdomi, ir todėl visur lindau pažiopsoti, idant žinoti viską ir apie tai sugrįžęs Amerikon paspasakoti, kaip tas viskas įvyko.

Sausio 11 d. aplankiau kaiku-rius užimtas vietas, ir dvyliktoje atvykus į Šilutę (Šilakarėmas) apsisukė Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto išrinkta valdžia iš penkių vyrų, į kuriuos įeina Erdmonas Simonaitis kaip prezidentas, Martinas Reiz-

gis, Martinas Toleikis ir dar du nariai jeis kiek vėliaus, butent: vienas nuo pirklių, kitas nuo darbininkų.

Tryliktoje buvau prie Klaipėdos fronto, kur visas Klaipėdos miestas buvo musiškiais apgultas ir šaudės su policija ir francuzų kariuomene. Musiškių keletas likos sužeistų, ir vienas policijos nukautas, keli sužeisti, bet dar neturiu galutinių žinių apie pasekmes, bet šiandie, vasario (ar tik ne sausio?—Zec.) 15 d. musiškiai jau užėmė Klaipėdą ir ryto manau vyksim su visu valdžios štabu iš Šilutės į Klaipėdą, kaip Mažosios Lietuvos sostinę.

Gyvenimas Lietuvoje man taip eina, kad nežinau nei kur kas dieną dirbu, ir dar kaip dirou, tai niekad nebuvau taip dirgęs. Miegoti kaip kada užtenka 3—4 valandų į parą ir kaip kada beveik visai lieku be miego. Nors dirbu ir žinau, kad kenkia mano silpnai sveikatai, bet džiaugiuos, kad turėjau tą laimę atvykti į Klaipėdą ir prisidėti prie šitokio svarbaus darbo. Daug pinigų ir darbo esu savo gyvenime aukojęs tėvynės reikalams, bet nemačiau tokios naudos, kiek kad tie pastarėjai mano keli šimtai dolerių atnešė naudos sustiprinimui Klaipėdiškių pozicijoms prieš lenkiškąją propagandą, kuri buvo lenkų pinigais varoma, kad patraukus gyventojus savon pušėn. Bet jiems tas nepasisekė, ir Klaipėda tapo užimta pasidėkvojant tiems kariams, kurie žuvo už savo tėvynę, ir mūsų civilijų darbas, kuris buvo dirbamas, nenuėjo už dyką: šiandieną, tai yra sausio 15 dieną, Klaipėdos miestas tapo paveržtas iš rankų vietos policijos ir francuzų kariuomenės, kuri jau pasitraukė ant salos Klaipėdos uoste.

Kova dar nėra pasibaigusi, mušiai dar nepasibaigė, vienok musiškių pasitikėjimas yra didelis, kad kova už teisybę ims vyršų. Nors jau tie žuvę 5 kariai nebelinksminau podraug su mumis po laimėtojo mušio, vienok tikimės, kad jie tenai kur toliau nuo mūsų silsės ramiai ir Dievas su jais bus linksmybė jų.

Tie kariai mirė už mūsų Tėvynę Lietuvą, idant lietuvių giminės būtų suvienytos po viena Nepriklausomos Lietuvos Vėliava. Bet yra klausimas: ar mes, likusieji gyvi, atjausime tą kariškių pasišventimą? ar mes rupisimės, kad tų žuvusiųjų šeimynos, jųjų seni tėveliai būtų aprūpinti? Ar mes rupisimės, kad tie mūsų tėvynės gynėjai, dabar esanti ant lenkų fronto, turėtų reikalingų ginklų, drabužių, maisto ir moralę ir dvasinę paramą, kaip tai: literatūros, knygų, laikraščių, idant jie galėtų nors prieš smertį praleisti laiką prilerančiai?

Pokol nebuvau liudininku tų karių vargų, tolei negalėjau at-austi tiek daug jųjų reikalų, bet dabar dalyvavęs sykiu ir panatęs jųjų vargus, jųjų pasišventimą, jųjų nelaimes, negaliu daugiau bepasilikti čionai ant karės lauko, bet noriu skubiai grįžti Amerikon ir pranešti tą riską gyvu žodžiu tamistoms ir užadinti visus Amerikiečius, kad prisidėtų prie tų laisvės kovotojų — mūsų karių ir šaulių.

Visoje Lietuvoje eina didžiausias pasibaurejimas prezidento rinkimais. Visur yra kalbama, kad reikia klerikalų valdžią nušluoti, jeigu neatsitrauks patįgeruoju. Gaila, kad taip ilgai nešusitaiko krikščionys su valstiečiais. Nesusitaiko, ir todėl nesudaro valdžios. Visi laukia pagelbos nuo amerikiečių, bet p. Čarneckis tur but mažai te priduođa ir todėl yra gaila, kad taip dalykai prastai eina. Vertėtų visiems nusileisti ir vietoje peštynių dirbti valstybės darbą. Pagalba Lietuvai reikalinga.

A. Ivas.

VYRIAUSIAS LIETUVOS GYNIMU KOMITETAS

(Pabaiga)

Komitetas, lyg norėdamas išmėginti visuomenės upą bei jos pasiryžimą, sumanė kreiptis į ją prašydamas aukoti iš turto tai, kas paprastai yra labiau branginama, prie ko žmogus asmeniškai prisirišęs, butent: aukso, sidabro, įvairių kitų brangenybių. Visa tai turėjo eiti valstybės aukso fondo sudarymui. Visuomenė pritarė šiam Komitetui iškeltam sumanymui: ėmė nešti aukso, sidabro įvairiausių pinigų, kartais iš kažkokių slapų kertelių ištrauktų, kartais vargais negalais iš bolševikų atgabentų — tai vėl aukso žiedų, laikrodžių, sidabro indų, atsiųmėjimo ženklų... 1921 XII. 10 d. visos tos brangenybės perduotos Valstybės Išdinėi ir apkainuotos tik žemu valdžios kursu — 272,461 auks. 16 sk. t. y. maždaug vienas-trečiadalis tikros kainos. Darome trumpą ištrauką iš tų brangenybių perdavimo akto:

Auksiniai pinigai.
Rusų Valst. 4472 rub. 50 k. kursu 20 auks. už rub. 89,450 a.
Vokiečių Valst. 70 mark. kursu 9 auks. už m. 630 auks.
Amerikos 53 dol. 50c. kursu 50 auks. už dol. 2,675 auks.
Prancuzų 30 fr. kursu 4 auks. už fr. 120 auks.
Ir tt. Išviso aukso pinigais 93,575 auks.
Sidabro pinigų — 145,850 a. 65 sk.

Auksinių daiktų: 5 žiedai 960% (94 pr.) sv. 15½ gr. įkainuota 584 a. ir tt. Išviso įvairių aukso žiedų 242, neskaitant sulaužytų žiedų gabaliukų ir paauksuotų. Be to keliasdešimt įvairių aukso dalykelių. Visas auksas (neskaitant pinigų) įkainuotas valdžios kursu 20,431 a. Sidabrinų daiktų surinkta daug, bet Valstybės Išdinė priimdama įkainavo juos tik 9,741 a.

Didelė dauguma aukso bei sidabro pinigų surinkta provincijoje, tarp žmonių. Tačiau mus žmonės dėjo juk ne tik popierio pinigais, ne tik auksu bei sidabru, bet sunėšė kariuomenei dideliais daugybę valgomųjų produktų, kuriuos gavus tuojau buvo dalinama karo ligoninėms, gabenama tiesiog į frontą ir tt., ir todėl į bendrą apkainavimą mažai tų daiktų tepateko. Taip, padėkim, bendroj apyskaitoj nepažymėta 11 arklų, kuriuos, Komitetas gavo ir kuriuos tuojau siuntė per Kauno Komentantūrą tiesiog į organizuojamąjį Geležinio Vilko raitelių pulką arba į kitas dalis. Įkainuota tik tie daiktai, kurie perėjo per Intendantūros registraciją (žiurėk apyskaitoj skyrių — Aukos: daiktai suma 1,996,603 a. 27 sk.)

Suaukota daug kailių, vilnų, stomenų, rankšluosčių, marškinių, pirštinių, kojinių ir tt. Visa tai atiduota Intendanturai. Bet kad bent dalinai padėti mus Intendanturai, prie Komiteto buvo isticgta dirbykla skalbiniams taisyti, patroninėms siuti ir tt. ir bendrai tvarkyti gautąją medžiagą. Dirbyklą vedė moterų organizacijos.

Visos gaunamos aukos tuojau buvo skelbiamos "Lietuvoj" o iš dalies ir kituose laikraščiuose. Be to aukavusiems buvo išduodami kvitai, Amerikos gi visoms draugijoms, kurios prisidėjo savo aukomis, siusta padėkos laišakai ir pakvitavimai apyskaitos prašyta paskelbti Amerikos laikraščiuose.

7. Laisvės paskola.

Kad tikriau bei tvirčiau padėti valdžiai finansų reikaluose, buvo nutarta organizuoti Laisvės paskolos laktų pardavimą ir vest plačią tuo reikalu agitaciją. Stengtasi kiekviename valsčiuje surasti tinkama žmogu — kasininką, kuris nardavinėtų paskolos laktus, duodant kasininkui

¼% iš surinktos sumos. Komitetas tuo reikalu išleido savo laikinuosius kvitus, kurie buvo išduodami žmonėms ir paskui pamainomi į laktus. Kaip intensyviai buvo daroma tuo reikalu agitacija, gana priminti nors ir tai, kad vien Biržų—Pasvalio apskrityse 2 savaitių laikotarpyj vieno Komiteto nario padaryta 8 didelių mitingų. Tačiau paskola reik skaityti tik dalinai nusisekus, nes išskyrant Kauno miestą, kuris laktų išpirko beveik 2 milionu daugiau, negu jam buvo skirta, visi apskrčiai išpirko tik mažesnę dalį. (Dėliai didelio šiuo reikalu darbo Kaune, prisidėjo sudaryti Kauno paskolos komisiją, kuriai išduota 15,141 a. 70 sk. išlaidoms padengti).

8. Kariuomenė.

Tačiau svarbiausias Komiteto tikslas — ginti kraštą nuo plėšriųjų grobonių. Todėl Komitetas visą laiką stengėsi paremti tiesioginį valdžios darbą kraštą ginant, butent — paremti kariuomenę, padėti tiekti ginklų, drabužių, karo pabuklių, sušelpiti sužeistuosius, karių šeimams, paremti pilietinę pusiau karinę šaulių organizaciją ir tt. Todėl ginklams, kariuomenei bei šauliams teko ir didžiausia surinktu aukų suma (šauliams išduota iki 1921 XII 31 d. 944,500 auk.). Vienas svarbiausių šioj srityj darbų — tai raitelių savanorių pulko — Geležinio Vilko ir pėstininkų savanorių organizavimas. Komitetas be to pats supirkinėjo ginklus, rubus, pabuklius arba valdžiai tam reikalui atsignavo pinigų, (vien per Finansų M-ją 1,000,000. Ginklų bei karo pabuklių supirkinėjimas tais laikais buvo ytin sunkus dėlei priešingų mums valstybių veikimo. Iš duotų pašalpų kariuomenei paminėsimė čia tik žymesnias sumas — 436,610 a. 1921 m. kareivių Velykų valgio pagerinimui, kurie įteikti betarpiai Krašto Aps. M-jai 92,550 a. Šarvuotam traukiniui ginkluoti ir tt. Atskiroms kariuomenės dalims pinigai buvo duodami tik Kr. Aps. Ministeriui pritarus. Surinktieji drabužiai bei karo pabuklai buvo atiduodami arba Intendanturai arba kitai atatinkamai daliai. Papirosai, taboka, valgomie produktai (suriai, dešros ir tt.) Komiteto įgaliotų asmenų daugiausia buvo gabenama į frontą. Be to kai kurie vietos Komitetai surinktas auksas patys dalino arti stovinčioms dalims, apie ką dargi ne visuomet pranešdavo V. L. G. Komitetui.

9. Ištraukos iš Komiteto posėdžių protokolų.
Pradžioj posėdžiai buvo daromi du kartu į dieną, paskui vieną kartą į dieną, dar vėliau posėdžiauta rečiau, sulgy reikalu. Kad geriau atvaizdinus Komiteto darbus, čia darome keletą ištraukų iš posėdžių protokolų:
"1920 X. 29. Steig. Seimo narys majoras Škirpa (pėstininkų savanorių organizatorius) praneša apie dabartinę savanorių organizacijos padėtį. Iš provincijos plaukia nemaža žmonių, viso įsiregistravusiųjų yra 300 vyrų. Dabar svarbiuoju klausimu yra tų žmonių aprūpinimas drabužiais. St. Seimo narys Krupavičius praneša, kad dabar drabužių reikalavimą reguliari armija, savanorių tviriamas pulkas ir šauliai. Nutarta pirmoj eilėj duoti drabužių reguliari kariuomenei."
"1920 X. 30 d. Krašto Aps. Min. įgaliotinis majoras Motiejunas Valevičius praneša, kad aplenkęs mūsų grįžusius belaisvius. Jų išvaizda esanti baisi. Jie esą basi, beveik vienuose marškiniuos ir be pinigų. Siulo paaukoti jiems kokią nors sumą pinigų... Nutarta duot jiems taboko ir po 5 auksinus pinigais."
"1920 XI. 8 d. Šarvuotojo

traukinio organizatorius majoras Šilingas pasakojo apie šarvuoto traukinio įsisteigimą, nurodo į jo trukumus, labiausiai į šviesos ir skydų reikalingumą. Prašo Komiteto sušelpit traukinį pinigais, kad galima būtų tuojau tuos skydus nupirkti. Asignuojama tam reikalui 36,000 auks."

"1920 XI. 18 d. Žeromskis (St. Seimo narys) praneša, kad Geležiniame Vilke yra jau apie 300 vyrų, kurie turi tiktai apie 20 arklų"... (Komitetas arkliams pirkti paskyrė 200,000 auks.).

"1921 I. 25 d. — Generolas Zukauskas siulo Komitetui nupirkti batų armijai už 300,000 a. Už šią sumą galima būtų nupirkti apie 500 ilgų ir 1,000 pusbačių. Pasiulymas priimtas." Ir tt.

Tai taip darbuosi Vyriausias Lietuvos Gynimo Komitetas, kuris mano, kad išpildė jam visuomenės uždėtą pareigą ir savo darbą sunkiais bei svarbiais mūsų nepriklausomybės laikais padarė. Dabar atėjo kiti laikai ir kiti Vyr. Liet. Gyn. K-to darbai, kuriuos irgi sulgy išgale Komitetas pildys, pasitikėdamas, kad jį ir toliau visuomet rams, kaip ligi šiam laikui rėmėsi. Vyriausias Lietuvos Gynimo Komitetas:

St. Seimo narys M. Slezevičius pirmininkas,
St. Seimo narys M. Krupavičius Vice-pirmininkas,
St. Seimo narys O. Bikleris Išdininkas.
Nariai: V. Putvinskas, L. Šaulių Sąjungos Pirmininkas,
St. Seimo nar. N. Rachmėvičius žydų tautos tarybos įgaliotinis,
V. Čerkasas, Gudų Ministerijos įgaliotinis,
St. Seimo narys A. Šmulskštys,
St. Seimo narys P. Ruseckas sekretorius.
1922 m. sausio mėn. Kaunas.

Kas kovoja prieš kunigus, gali žinoti, kad jo geras vardas bus draskomas im-teršiamas nedoraisiais melais.— Heine.

"KONVERTO" APGAUVYSTĖ.

Kartais laikraščiuose skaitom, jog ką nors apvogė ant tukstančių dolerių per konvertu apgavystę. Mes girdėjome apie tokį atsitikimą peritį savaitę. Ateivis, kuris gyveno čion keletus metus ir įstengė mažą biznį, reikalavo daugiau pinigų ir laikraštėje įdėjo apgarsinimą, jog nori bendrininką su \$2,000. Vyras atsakė tą apgarsinimą, peržiūrėjo pasiulymą, ir pasakė, jog patenkintas ir pasiryžęs įdėti 2,000 į tą biznį, jeigu biznio savininkas galės parodyti lyginą sumą.

Savininkas nuėjo į banką ir išėmė \$2,000. Svečias peržiūrėjo pinigus, įdėjo į konvertą su savo dviem tukstančiais ir pasakė savininkui nueiti į banką ir įdėti pinigų kompanijos vardu. O jis palauks jo sugrįžimo ofise. Kuomet savininkas nunešė konvertą į banką, ten rado, kad konvertas pripildytas su sukriptomis popieromis. Apgavikas iš anksto turėjo į banką, ten rado, kad konvertas pripildytas su sukriptomis popieromis. Apgavikas iš anksto turėjo į banką, ten rado, kad konvertas pripildytas su sukriptomis popieromis. Apgavikas iš anksto turėjo į banką, ten rado, kad konvertas pripildytas su sukriptomis popieromis.

Ypatingai atėiviai, kurie važiuoja į savo seną kraštą, esti apgaunami. Savo tautos žmogus pasitinka jį ant gantės ir pasako jam, jog išvažiuoja ant to pačio laivo ir jo papraso prižiūrėti jo pinigus ir kitas brangenybes. Jis suriša juos į mažą pūdelį ir papraso ano padėti savo pinigus į kruvą, parodyti, jog gerai velija. Pūdelis surištas ir išvažiuojančiam paduotas su įsakymu laikyti, pakol laivas plauks.

Kuomet palaukęs savo draugų, ir nesulaukęs, atidaro savo pūdelį, randa pripildytą laikraščiais. Kartais prigavystę truputi permainoma. Nepažįstamas prašo atėivio pavelinti jam įdėti savo brangius daiktus į atėivio krepšį, kurį gudriai permaino.

Moterų Skyrius.

Veda Juzė Ruktytė, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

BRUOŽAI IŠ SENOVĖS MOTERŲ GYVENIMO.

(Tąsa)

Tik kuomet pasiekiam Roma, ten randam moteris išlendant iš vergijos, palaikant savo vietą. Joms netik buvo pavesta vaikų mokymas, bet ir duota galė skaitytis tarpe didžiausio mokslo vyrų. Jos lankė viešas mokyklas, dalyvavo rinkimuose, kalbėjo viešose susirinkimuose, ir net, vienu laiku, Heliogabalo valdžioje, jos turėjo savotišką senatą, kuris rūpinosi moterų gerove, ir kuriame dalyvavo vien moteris.

Kitos šalys visai kitaip atsinešė į savo moteris. Šiaurėse ir vakaruose jos buvo priverstos atsidavusios tarnauti vyrams ir suteikt jiems visą pragyvenimą, atlikdamos sunkiausius darbus. Kad davus vyrams progą atsižymėti karj ir medžioklę. Rytuose moteris buvo tik žaislas vyrams. Vyras, turėdamas kelias moteris, stengėsi parėdyti, išdailinti jas kogažiausia. Todėl visi jų mokslas susidėjo iš įvairių būdų vylyjimo, dabinimosi ir įtikimo vyrams.

Abelnai, per amžių amžius, moteris buvo skaudžiai spaudžiamos, ignoruojamos. Bet, kur kultūra augė pakilus, vyras suteikia iniciatyvą, parodo ko jie reikalauja iš moterų, ir moteris, gamtos instinktu, stengdamas jiems įtikti, elgias taip, kaip vyras nori. Dėlto, vyras žiūrėdamas į jas ir jų pastabas, užsimiršdamas juokias ir tyčiojais iš savo pačių darbo pasekmėmis. Vyras netaiso tu klaidų, anaipol, skatina moteris toliau, girdami jas jų akvaizdoje. Bet kuomet prasišalina, savo draugų tarpe, randa užtektinai medžiagos pajaukimui.

Užsiėmimai.

Senovės laikuose, nebuvo nužeminama augštesniojo nuomo atlikti prastausius darbus. Karaliciai, nuskerę galvijus, pargabendavo namon moterims priruošt valgiui. Biblijoje, tankiai minimas tas darbas. Iš pat senų seniausių laikų, moterų darbas buvo priruošimas maisto šeimynai.

Antras svarbus darbas, visai pavestas moterim buvo aprūpinimas aprėdalu — verpimas, audimas, ir siuvimas. Rytų moteris buvo taip išsilavinusios tame darbe, kad jų audiniai buvo žinomi ir branginami visame pasaulyje. Tas užsiėmimas buvo taip abelnas, kad ir karališkų šeimynų moteris nesigėdino pridėti rankos. Vyras iškeldavo į karės laukus, o moteris praleido tą laiką priruošdamos jiems aprėdalu.

Pirmuose Rymo metuose, moteris buvo darbščios, rūpinos vien namų ruoša. Bet, užkariavus kitas šalis, ir įgijus turto, moteris absoliutiškai užmiršo savo namus, ir praleido laiką papuošimu, pagražinimu kuno įvairiais būdais, idant patraukus vyrų akis. Jų visas darbas susidarė iš lankymo teatrų, madyklių, muštynių, parodų ir lenktynių.

Visai kitokia padėtis buvo Vokietijoje, ir šiaurinėse šalyse. Vyras skaitė žemdirbystę labai pažeminančiu darbu, tinkamu vergam ir moterim. Todėl, apart namų prižiūrėjimo, vaikų auklėjimo, ir kitų užsiėmimų, jos arė, sėjo, ir atliko visus sunkiausius darbus laukuose. Kad paskatinus jas, vyras surengdavo metines parodas, ir teikdavo dovanas moterim už geriausią išaugintus produktus.

Žemdirbystė pavesta moterim tarp žemesnių tautų. Afrikoje, ir kaip kuriose Azijos dalyse, vyras taip pavergė buvo moteris, kad jos netik užaugino, priruošė žemę

mės vaisius, bet turėdavo penėt vyrus, kaip kudikius. Ypač buvo laimingi tie, kurie turėjo didelius skaičius pačių. Tuomet jie gyveno didžiausioj tinginystoj, nes moteris išpildė mažiausį jų norą. Žinoma, tokiose gyvenimo aplinkybėse, moteris buvo apatetiškos, egzistuojančios be mažiausių idomumų pasauliu ar gyvenimu. Taip privergtos jos buvo, kad motinos, be mažiausio sujudimo, prismaugdavo dukteris, idant joms nereiktų taip vargingai gyvent.

Turkijos moterų papročiai, mados ir darbai, yra kaip iš akmens iškalti. Šiandien jos atrodo, ir daro tą patį ką darė šimtus metų atgal. Jos yra žaislai, laikomos vyrų pasilinksminimui, ir jom nepavelyta dirbt. Jų svarbiausia užduotis yra pasipuošimas, ir prisirengimas palikt savo poną linksmu veidu, gražia išvaizda.

(Bus daugiau)

CLEVELANDIEČIŲ REZOLIUCIJA.

"Sandaros" antram numeryj, 18 kuopa, Cleveland, suteikia rezoliuciją prieš tvėrimą naujų Moterų kuopų, ir paduoda šešias priežastis dėlko negalim turėti moterų kuopas. Paėliui, suteikiami atsakymai ant tų šešių paragrafų:

1. Tvėrimas moterų kuopų neskaldis organizacijos. Anaipol, stipriau sujungs visus narius, ir padidins ją. Moteris, iki šiole, nedrįsusios, pamačiusios moterų veiklumą kitose kolonijose, rašysis prie kuopų, ir suteiks didesnę veiklumą. Kuopos nesisikria ir nesilpnėja, nes veik visos tos kuopos yra ir bus naujos.

2. Atskiros kuopos nėra pasidalinimas, ir nėra nepraktiškas dalykas. Kaip vyras namuose nedirba moterų darbą, ir moteris neatlieka vyriškų darbų, bet dirbdami skirtingus darbus palaiko vieną šeimyną, taip ir kuopos galės dirbt atskirai palaikymui vienos organizacijos.

3. Čionais nėra jokio klausimo apie seksualinius dalykus. Yra tik klausimas budo ištraukimui didžiausios spėkų įjegos organizacijos ir tautos labui. Atskirai veikt yra kur-kas patogiau, negu sykiu, nes moterų ir vyrų charakteriai yra taip skirtingi, kaip juodas su baltu, ir tik savotinėse aplinkybėse tegali jos išsireikšti. Suv. Valstijoms suteikus moterims lygias tiesas, Amerikonės moteris sutvėrė savo politinius klubus, kurie išsiplėtoje po visą šalį. Praktika prirodyta, kad šie atskiri klubai atneša didesnę naudą jų partijoms, negu kad jos veiktų vyrų ratuose. Moteris turi didesnę įtekmę, ir gali geriau dasigauti prie moterų (prie vyrų taipgi),

negu kas kitas. Vartodamos tą savo įtekmę, jos pritraukia didelius skaičius šalininkų. Jų veikimų pasekmės prisideda prie vyrų atliktų darbų partijų naudai, ir taip sudaro daug stipresnę sieną prieš politinius priešus.

4. Nėra nepaprastas dalykas turėti po kelias kuopas viename mieste. Gali būti po dvi-tris, ir visos veikti harmonijoj. Centras patš pritaria tam darbu, tad neįsijaus apskunkintu. Anaipol, matdamas pasididinančią organizaciją, įgaus inspiraciją, ir nepaisys to padidinto darbo. Clevelandiečių nuomone, kuomet moterų kuopa susitvers, tuoj pradės peštis su vyrų kuopa, užvydės viena antrai, ir kiekis kiek galėdamos. Visai klaidinga. Gali su gyvent kaip du karveli. Jei viena kuopa rengs vakarą, kita ne užbėgs už akių, bet pagelbės nieko nerengdama, ir atsilankydama ant anos vakaro. Keista išrodytu, jei vienos šeimynos nariai bandytų skriaust vienas kitą. Sugaišavimo nebus, nes dvi kuopos, budamos ant vietos, tame pačiame mieste, gali susižinoti į vieną dieną, be laiškių rašinėjimo, ar telegramų siuntimo. Kultūriniam, apšvietos darbe, tur veikt atskirai, nes vyras turi savo skonių, o moteris savo. Bet, jei pasitaikytų vienodi interesai, gali susijungt toj šakoj. Puikų pavyzdį suteikia naujos kuopos, Bostone ir Pittsburghe, kurios jau turėjo keletą parengimų. Nesimatė jokių kėblumų, nes vyrų kuopos pritarė, ir dalyvavo tuose parengimuose. "Reikės nuo kitų pagelbos įieškot" — čia beveik Clevelandiečių silpnumo prisipažinimas. Pirmu sykiu girdžiu, kad Sandariečiams priešietų maldaut pagelbos nuo svetimų. Jei iki šiole apsiėjo be pašalinės pagelbos, ateityje galės geriau apsieit, nors ir organizacija bus "apsunkinta" moterų kuopomis.

5. Nejaugi tos silpnos moteris, vos darba pradėjusios, pajiegs suskaldyt visą organizaciją? Užtikrinam, kad jos to nedarys ir neturi mažiausio noro tą daryt. Nėra reikalo turėti atskirą Centro. Bet, vėliaus, jei pasidintų žymiai jų skaičius, moterim būtų galima turėti savo centrą, arba nors savo atstovą centrė. Niekam blėdies nebutų. Butų palengvinimas Centro, "kurio darbas pasisunkintų iš moterų priežasties, kaip Clevelandiečiai išsitaria. Pabaiga 5-to paragrafo yra didžiausiu įžeidimu, kurį moteris galėtų pakęst. Argi moteris yra tokios silpna-dušės, menka-protės, kad bile-kas, mirktelėjęs jom, galėtų jas nusi-vest, kaip kokius galvijus, kur tik nori, be mažiausio pasipriešinimo? Dievaitis Perkasas turėtų nutrenkt ant vietos tuos, kurie driso pamanyti, ne tik išsitarit toki dalyką! Broliai Clevelandiečiai, Jus nepažįstat moterų psichologijos. Nežinot, kad moteriškės valia gali būti stipresnė už uola. Jei moteris nusistatys ant ko, ji butinai atliks,

peržengs visas kliutis, ir nepavels niekam atitraukt ją nuo savo tikslo.

6. Veltui kreipiatės į Centrą su prašymu liautis tame darbe. Darbas jau pradėtas, kamuolys smarkiai ritas, ir turit įgyt daugiau spėkų idant sulaukius jį. Moteris įvairiose kolonijose bunda, organizuojasi, rašosi prie A. L. T. Sandaros. Reiškia, organizacija krinka, kuomet narių skaičius didinasi? Originalis išrokavimas.

Gaila man jusų, Clevelandiečių. Iš jus rezolucijos išskaitom štai ką: (a) kad nesekat atydziai ALTS. veikimą, nes nematėt kiek naujų narių prisirašė pastarais laikais, ir ką Bostono ir Pittsburgo moterų kuopos jau yra nuveikusios; (b) kad neturit moterų-narių jusų kuopoj parodyt jum jusų klaidas; (c) kad jusų tarpe moteris (jei yra) yra nužemintos, užmirštos; (d) kad neturit moterų-veikėjų; ir (e) kad parodot ignorantiškumą moteries charakterio pažinime.

Jum reiktų atsijst delecaciją į rytus, arba parsitraukt keletą merginų-moterų, kad įtikintus jum, jog dabar dvidešimtas, o ne dešimtas šimtmetis, ir kad atvedus jumi ant tiesos kelio.

SVARBUS PRANEŠIMAS.

Mūsų Bankas siuntė Lietuvon savo atstovą, kad ant vietos patirtų naujai susidariusiai Lietuvoje ekonomines sąlygas, akvaizdoje įvedimo naujų pinigų ir kad sudarytų reikalingų ryšių taip pačioje Lietuvoje, taip ir okupuotoje Lietuvos dalyse.

Mūsų atstovui sugrįžus, mes turime daug ko naujo pranešt mūsų klientams ir rėmėjams.

Įvedus Lietuvoje savus pinigus, paremtus auksu, visas ekonomines krašto gyvenimas atsiskys persimainė, ir pabrango. Pats pragyvenimas, sulyginus jį su tuo, kas buvo, kuomet Lietuvoje vartojo vokiečių markę, pabrango, vidutiniškai imant, 3 kartus: visi ukio produktai dabar yra įkainuojami auksu valiuta panašiai kaip ir Amerikoje. Išspradžių toks perversmas įneša į ekonominį krašto gyvenimą kiek ir nepatogumų, užtai jis nustato kainas, sureguliuoja prekybą ir pramonę, sudaro ir darbininkams tinkamesnes uždarbių sąlygas. Akvaizdoje tų naujų aplinkybių Lietuvos žmonės reikalauja iš Amerikos pašalpos daugiau, negu pirma.

Mūsų Bankui, kaip grynai lietuvių institucijai, rupi, kad Amerikos lietuvių santikiai su Lietuva būtų rimti ir pastovūs. Todėl ir mūsų atstovas Lietuvoje turėjo aiškias instrukcijas sudaryti korimčiausių ryšių taip su Lietuvos Banku, kurs leidžia Lietuvoje pinigus, taip ir su Lietuvos Finansų Ministerija, —tas ir padaryta: nuo dabar Baltic States Bankas yra Lietuvos Banko ir Lietuvos Finansų Ministerijos Korespondentas Amerikoje. Ir Lietuvos Bankas ir Lietuvos Ministerija laiko savo depazitus Baltic States Banke.

Lietuvos Pinigai.

Lietuvos pinigai yra paremti auksu, —jų vienetas yra LITAS. lygus 0.150462 gramų tyro auksio. Kiekvienas Lietuvos Banko leidžiamas LITAS yra garantuotas auksu, kurs yra laikomas Finašų Ministerijoje, Lietuvos Benke ir užsienių bankuose. Palaikymas LITŲ jų pilnoje vertybėje priklauso nuo krašto prekybos ir nuo to, kiek Amerikos lietūviai persiunčia pinigų Lietuvon. Juo daugiau Lietuva gaus iš Amerikos dolarių, tuo tvirtesni ir pastovesni Lietuvoje bus LITAI, tuo geriau bus sutvarkytas Lietuvos ekonomines gyvenimas. Lietuvos pinigų klausimas yra taip gerai ir tvirtai pa-

statytas, kad nesimato jokio pavojaus, kad jie galėtų pulti.

LITŲ kiupuros yra išleistos šitokio didumo: 1 centas, 2 centai, 5 centai, 10 c., 1 litas, 2 litai, 5 litai, 10 litų, 50 litų ir 100 litų. Vienas LITAS turi 100 centų. Baltic States Banke galima nusipirkti Lietuvos litų. (cash).

Perlaidos Lietuvoje mokamos tiktai Litais.

Kadangi Lietuva turi garantuoti savo pinigus auksu (ir svetima aukšta valiuta, k. t. dolariais, anglų svarais sterlingu ir t. p.), tad svetimi pinigai nėra Lietuvoje vartojami. Visi dolariai, taip cash, taip ir čekiais, turi būti sumokami į Lietuvos Banką ir Finansų Ministeriją. Visos perlaidos išmokamos yra tiktai Litais. Jei kam reikalinga yra butinai dolariais gauti pinigų, tai tokiam atsitikime Lietuvos bankai, po išmokėjimo perlaidos LITAIS, perka už juos dolarius ant biržos ir išduoda pinigus priėmėjui. Už tokią tranzakciją bankai ima savo komisiją, kurs priklauso nuo to, kiek prisieina mokėti biržoje už dolarius.

Mes nepatariame siųsti perlaidų dolariais, nes pinigų priėmėjai kartais gali turėti daug vargo, lygi tokias perlaidas gaus. Tuo tarpu LITAI siunčiamos perlaidos yra greitai ir pilnai išmokamos netik bankuose, bet ir visuose Lietuvos paštuose.

Baltic States Banko Ryšiai Lietuvoje.

Šiuo kartu B. S. Bankas turi tvirtus ir rimtus ryšius su sekančiomis Lietuvos finansinėmis įstaigomis, kaip jo Korespondentais Amerikoje:

1. — Lietuvos Finansų Ministerija, kurios žinioje yra Taupomųjų Kasų Valdyba, turinti savo skyrius kiekviename pašte Lietuvoje.

2. — Lietuvos Bankas, kurio žinion pereina Lietuvos Valsčių

Iždinės. Tai yra didžiausis Lietuvos Bankas, su kapitalu 12 milijonų litų, arba \$1,200,000.00.

3. — Lietuvos Kredito Bankas su skyriais Panevėžyje ir Šiauliuose.

4. — Lietuvos Prekybos ir Pramonės Bankas su skyriais šiuose miestuose: Abeliai, Anykščiai, Alytus, Biržai, Joniškis, Kybartai, Kedainiai, Klaipėda, Liepojus, Linkuva, Mariampolė, Mažeikiai, Panevėžys, Rokiškis, Raseiniai, Švėkšna, Šiauliai, Telšiai, Tauragė, Utėna ir Ukmergė.

5. — Latvijos Tautos Bankas, Rygoje, visoms perlaidoms Latvijoje.

6. — Savitarpių Draugijų Bankas Vilniuje, visoms perlaidoms į lenkų užimtą Lietuvos dalį.

7. — Deutsche Bank, Berline, visoms perlaidoms Vokietijon.

Kadangi Baltic States Bankas turi tiesioginius ryšius su Lietuvos Finansų Ministerija ir su Lietuvos Banku ir kadangi tos įstaigos laiko savo depozitus Baltic States Banke, todėl mes galime duoti ir duodame geriausių kursų perlaidoms į Lietuvą; ypatingai pigiu kursu pervedama Lietuvon stambios sumos taip prekybai, taip jau ir įdėliams į Valstybės Iždines, į Pašto Taupomasias Kasas, į Lietuvos bankus. Musų kursas yra daug pigesnis už didžiausių Amerikos firmų (wholesale) kursą ir musų patarnavimas yra daug geresnis ir greitesnis, nes musų ryšiai su Lietuva yra pirmos eilios.

Akvaizdoje to, kas viršui pasakyta, mes pastebime, kad ekonominio perversmo metu Lietuvos žmonės reikalauja iš Amerikos lietuvių didelės paramos. Jei reikalinga būtų kokių paaiškinimų ar instrukcijų, —rašykite, —mums bus malonu atsakyti į kiekvieną paklausimą.

BALTIC STATES BANK
294 Eighth Avenue,
New York, N. Y.
(Apgarsinimas)

KALENDORIUS!

A. L. T. Sandaros Kalendorius 1923 m. yra sekančio turinio:

- 1) Kalendorinė dalis su švenčių bei šventųjų vardais ir svarbiausiais istoriniais įvykiais.
- 2) 13 puslapių svarbiausių informacijų, kurios yra naudingos kiekvienam žmogui.
- 3) E! Jaunime! (Eilės).
- 4) Našlaičio Mintys (Eilės).
- 5) Naujiems Metams (Eilės).
- 6) Norėčiau Paklausti (Eilės).
- 7) Lietuvos Valstybės atgijimas ir jos stiprėjimas.
- 8) Lietuvos Valstybės Konstitucija.
- 9) Apie Elektrybę.
- 10) Iš Didžiojo Karo.
- 11) Sandaros Istorija.
- 12) Lietuvos Apskričiai ir Valsčiai.
- 13) Skelbimai.

Kalendorius didelio formato 6x9, 144 puslapių su daugybe paveikslų kaina tik 25c. Šiame Kalendoriuje telpanti raštai yra niekad nepasenstanti ir naudingi kiekvienam žmogui per visą gyvenimą. Tad pasiskubinkite užsisakyti Kalendorių sau ir savo giminei Lietuvoje. Kuris norite pasinaudoti proga, prisiųskite \$1 gausite Kalendorių, knyga Palydovas, Prabengtis Lietuvių Tautos Senovėje ir Amerikiečiai Lietuvoje. Viso vertės \$1.25. Su užsakymais siųskite pinigus sekančiu antrašu:

SANDARA,

327 E St.,

Boston 27, Mass.

Naujos Knygos!

Šiomis dienomis iš Kauno gavome šias naujas knygas:

"MAGARYČIOS" Feljetonų knyga parašė Aklasmatė. Didelio formato knyga 144 pusl., telpa daug puikių feljetonų. Kaina tik 35 centai.

LIAUDININKŲ KOVA SU KLERIKALAIS STEIGIAMA-JAME SEIME DEL LAISVĖS IR ŽEMES. Didelio formato knygtė su paveikslais. Puslapių 32, kaina 15c.

"LIETUVOS UKININKO" KALENDORIUS. Telpa daug vrtusių informacijų ir svarbių raštų apie Lietuvą. Puslapių 120, kaina 25c.

Tad, kurie norite gauti šias knygas, tai pasiskubinkite, nes jų nedaug gavome. "SANDARA" 327 E Street, So. Boston, Mass.

Kol mes vienos ir jie vieni.

Paupiu tykiu du jauu slinksta,
Bernas apglėbęs mergą rankomis.
Uolos ir plienas laiku pradingsta,
Tik meilė viena kopja pėdom senomis.
Naktis slepinga užburė juodu!
Linksmi, o linksmi jie dabar šneka,
Biskiui pasprukę iš vietų juodu,
Apie busimą laimę, kuri gal juos seka.
Jauniems, mat, svajonių nestinga:
Jie kalba, pasakojasi apie busimą laiką,
Laiką tą kone visad apgaulingą,
Kol rusti tikrenybė jiems sapnus išvaiko.
Užtai, aš nekartą pasakius esiu,
Kad jaunystos trumpos dienos
Brangiausios iš visu.—
Kol jie vieni ir mes vienos.
Kiek tų lukėsių, kiek tų sapnų!
O kaip tik susituokiamės mes, varžgai,
Tuojaus barniai, tuojaus šimtai vargu,
Taip, kad bepalieka viltis — kapai.

Vėję Sesuo.

Lietuviai Amerikoje

LAWRENCE, MASS.

Prakalbos Klaipėdos reikalui.

Sukilus klaidėjams dėl savo ir visos Lietuvos teisių Lawrence lietuviai irgi nepasilikę užmigusiais. Vietos veikėjams, butent Jonui Žukauskui, Kajetonui Vidunui ir kun. Šleiniui pasidaravus sausio 28 d. Lietuvių Klubui Salėje parengta prakalbos su tikslu, kad parinkus aukų klaidėjams. Prakalbas vedė Jonas Sekys. Kalbėjo kun. S. Šleinis, nepriklausomos katalikų bažnyčios klebonas ir dr. K. Mikolaitis. Abu plačiai nušvietė Klaipėdos reikšmę, istoriją, praeitį ir dabartį. Apart to choras vedamas varg. Pauliukaičio padainavo Lietuvos himną ir dar pora dainelių, už kurias rengėjai chorui išreiškia didelį ačiū. Aukus parinko Sandariečiai: A. Bangdonas su Mare Misevičaitė ir Al. Kaupinis su E. Subačiute. Aukojo šie piliečiai: po 5 dol.: Dr. Mikolaitis. Po 2 dol.: J. Sekys ir P. Bėdulska. Po 1 dol.: J. Zautra, K. Volungevičius, J. Čibas, P. Garjonis, A. Ivanavičius, J. Kuršas, L. Stravinskas, A. Bolyš, S. Milius, O. Tamošauskaitė, B. Šimkoniene, S. Augėvičius, A. Račiūnas, A. Bagdonas, O. Stanevičienė, V. Černiauskas, J. Overkienė, J. J. Urbšas, J. Eidukevičius, J. Semsis, V. Krivas, J. Velička, V. Kandrotas, A. Sinkevičius, J. Šilanskas, D. Limontas, J. Kibildis, J. Savinčius, O. Raugevičienė, M. Mikšienė, kun. S. Šleinis, P. Baltuškonis, P. Bagdonas, A. Gilcius, J. Petrukonis, J. Indelas (\$125).

Viso surinkta \$69.49.

Sausio 30 d. Vyriausiam Klaipėdos Krašto Gelbėjimo Komitetui pasiūsta \$56.00 (atėmus išlaidas).

Žinoma, Lawrence'o lietuvių gal nepaskutinės aukos dėl Klaipėdos išliuosavimo iš prancūzų, vokiečių, lenkų rankų, nes šias prakalbas beveik surengė Sandaros Partijos pasekėjai su viršūj minėtai vietos veikėjais, da prakalbų nerengė "krikščionys demokratai" ir šiaip būtų labai gerai, kad visos draugijos be skirtumo pažūrų įsteigtų nuolatinių Klaipėdos kraštui gelbėti komitetą ir surinktų kuodaužiausia aukų ir tiesiai išsiųstų į Klaipėdą per Kauno bankas. Vietos lietuvių įstaiga-agentūra J. Sekio ir J. J. Urbšo kaip klaidėjams, taip ir kitoms Lietuvos labdarinngoms draugijoms ir komitetams aukas pasiūstus be jokio atlyginimo — komiso.

Vakare, sausio 28 d. toje pačioje salėje Sandaros 12-ta kuopa parengė A. Račiūnui krutamuosius paveikslus. Žmonių prisirinko pilna salė. Paveikslai būtų labai geri, tik per tamsūs, negalima žiūrėti-pažinti asmenų. O kita, visi beveik paveikslai nutraukti iš Amerikos Lietuvių Prekybos Akcinės B-vės darbų Lietuvoje. Beabejo, turbūt, Račiūnas gavo atlyginimą iš minimos B-vės už išgarsinimus, nes kiek jau mum yra žinoma, kad ir daugiau yra Lietuvoje įsteigtų, o ne tik vien Prekybos B-vių (čia pas mus vadinama "lašinių" b-vė).

M. B.

MONTELLO, MASS.

Lietuviai blogai elgiasi.

Jau tulas laikas, kad iš Montellos lietuvių veikimo niekas nerašoma į "Sandarą". Tuli korespondentai net kantrybės netekę reikalauja iš "Sandaros" korespondento, kad daugiau rašintų iš Montellos lietuvių judėjimo. Taip, gerbiamieji: malonu būtų rašinėti, jei būtų kas gero.

Jei rašysi iš komunistų veikimo, tai nieko geresnio, vien tik slapto intrigos, žulistikės, žmonių prigaudinėjimas; vietinėse pašelpinėse Draugijose keliami trukšmai ir niekinami lietuvių garbingiausi idealai ir tt., ir tt. Jei rašysi iš klerikalų katalikų veikimo, tai dar arčiau už komunistus. Jei žmogus galėtų, tai geriaus juoda skraiste prisidengtum, kad pasaulis nematytų, nebūtų tiek pažeminimo lietuvių tautai.

Jei rašysi iš vidurinės sriovės, t. y. tautininkų, taipgi niekas gero neišsina, nes Montelloj yra didelis skaitlius lietuvių, kurie save vadina tautininkais, bet jei pakviesi prisidėti prie Sandaros kuopos, tai tik klausykis, kokių puikių argumentų išgirsi. Sako, kad per pastaruosius kelerius metus rėmė socialistus, ir tie vėrtė į komunistus ir dabar yra didžiausi darbininkų apgavikai, išnaudotojai ir tt. Sako — tuos pinigų geriau pragerti, negu į kokias lietuvių partijas priklausyti. Juk baisu ir parašyti, kokios pasekmės išsina iš tokių žmonių. Juk greičiau savo centus padeda ant girtuoklystės ir tampa baisiais ligoniais ir patys nesupranta, kad prie visuomenės judėjimo neprisidėjo ir dar sau ligas nusiperka už savo pinigų ir padarė sarmatą visiems lietuviams.

Pavyzdžiui, sausio 27 d. subatos vakare, viso Brocktono miesto policija buvo pasiūsta ant lietuvių apgyventos kolonijos, kaip kokis ablavas ant laukinių žmonių, ir kad policija krėtė lietuvių grėjas, tai kokių buvo žiūrėti su kokių pažeminimu ir panieka. Ir vietos anglų laikraščiai paminėjo lietuvių vardais ir pažymėjo, po kiek pas kurį rado slapto degtinės. Net baisu darosi iš tokių didelių skaitlinių. Ir kiek pinigų išmokėjo dabar teismuose, tai baisu ir pamislyti. Juk dabar nenusiskys, kad neturi pinigų, bet mokės šimtinėmis, o kad apšvietos reikalams tai nusiskundžia, kad neturi pinigų. Kurgi žmoniškumas? Kurgi doras? Ar jau lietuviams pasaulis nebereikalingas?

Montellietis.

WEST LYNN, MASS.

Pas mus lietuviai nemiega. Dr-tė šv. Juozapo surengė prakalbas sausio 28 d. Kalbėtoją pasivietė kun. Kosčiuką vyskupo Karevičiaus agentą iš Lietuvos rinkti aukas katalikiškai literatūrai. Žinoma, kaip agentas, tik apie savo biznį ir kalbėjo. Kalba labai greitai, be jokio atsidusėjimo, kaip davatka poterius. Tik ant nelaimės klausytojams ir kalbėtoju atsilankė mūsų miesto bolševikų komisaras (C. K.). Gal da kas ir nežinojo, bet jis patės persistatė, kad esą bolševikas, tai buvo visai: jo kuopos štabas juokėsi ir linksminosi, kad turi didvyrį, katalikai net kojomis trepsėjo, keikt pradėjo, kad mest laukan tą "nedaverką". O rimti žmonės tylėjo ir piktinosi. Nors jie netiki kunigo kalboms ir jo išganymai, bet iš to, kad mūsų bolševikėliai myli tokią tvarką: kaip tik kalbėtojas pasako kelis žodžius, tai jau pas duris rėkia. Ir kad kokia taktika turėta, štai primįsi kelius faktus. Kada kunigas pasakė: prisirašiusiems prie to katalikiško knygyno aš išduosiu tik raštuką, o iš Kauno prisius paliudijimą, tai mūsų miestelio komunistų komisaras stojes ir rėkia: mums prisirandis iš Peabodės paliudijimą. Aš nežinau, ką jis manė, bet tas yra, kad kaip Lynno lietuvių numersta, tai veža į Peabodės kapus. Bet kur jo logika?

Ir buvo daugiau tokių pasakymų, ką į nieką netinka. Rėkė visai nieko nežinodamas, sakė: tu neturi čia kalbėti ant šito stiečiaus!

Gėda mums, Kliubėčiams, turėti toki žmogų už kasierių.

Tai taip riksmu prakalbos ir pasibaigė, rimtesni žmonės nelaukė pabaigos.

Turiu priminti, kad tas komisaras po gatves ar pto smukles visada keikia Sandariečius nežinau už ką. Ar gal kad pas jį neperka "šaino"? Patarčiau didvyriui tam komisariui C. K. ir jo kabinetui, kad nekeiktų Sandariečių, tik imtų skaityt "Sandarą" ir imtų pavyzdį iš Sandariečių, tai būtų žmogus ir jo pasekėjai liktų žmonėmis ir ne šauktų, kaip laukiniai. Gėdą darot sau ir visai tautai. Jeigu jus tikit, kad tokioj tvarkoj yra pasaulio išganymas, kaip bolševikų tvarka, ir toki imat pavyzdį, tai nuo maro, bado, karės ir tokių bolševikų atsitolinkime.

Slaptas Rimtai Klausėsi.

MONTELLO, MASS.

Lietuvių Bendras Komitetas

Klaipėdos lietuviams šelpiti.

Sandariečių ir katalikų pastangomis suorganizuotas Bendras Komitetas Klaipėdos lietuviams šelpiti.

Pirmos prakalbos įvyko sausio 29 d. šv. Romo parapijos svetainėje. Kalbėtojai buvo iš Sandariečių pusės Jonas Balionis, vietinis, ir iš Bostono universiteto studentas Nadas Rastenis. Iš katalikų pusės kun. K. Urbanavičius. Pirmininkavo Sandariečių gerb. Petras K. Vaičiūnas. Visi trys kalbėtojai sutartinai kalbėjo ir ragino stoti klaidėjams lietuviams į pagalbą. Sudėta aukų \$166. Pagal abiejų srovijų sutarties, pasiūsta į Lietuvą prezidento Stulginsko ir ministerio pirmininko Galvanausko vardais perduoti Klaipėdos lietuvių gynimo komitetui.

Išnešta rezolucijos, pasiūstos Suvenytų Valstijų prezidentui ir sekretoriui. Tame pačiame susirinkime nutarta palikti ant toliaus veikti minėtą komitetą.

Reikia paminėti ir apie mūsų komunistų veikimą. Kaip tik iškilta koksai svarbus Lietuvos žmonių klausimas arba reikalinga piniginė pagalba, mūsų vietiniai komunistai pasistengia sukelti triukšmą tarpe lietuvių, kad užkenkus Lietuvos reikalams. Taip padarė ir šitą sykį. Sausio 28 d. išmėtė apgarsinimus buk kokių draugijų sąryšio vardu (nes jei savo komunistų vardu šauktų, niekas nė atydos dreiptų). Komunistai sumanė draugijų sąryšį, kad turėtų naują skraistę; senoji jų skraistė buvo škaplieriai ir ražančiai. Pajinaudodami minėtu sąryšiu, toj dienoj paskelbė prakalbas, buk kalbės A. Bimba ir "Keleivio" redaktorius St. Michelonas. Vakara prakalbas atidarė vietinis komunistų vadas K. Navickas, paaiškino, kad ir "Sandaros" redaktorių sąryšis kvietė, bet nė atsakymo nedavęs. St. Michelonui pakalbėjus, perstatė kokią moterį, rodos Petrikiene iš New Yorko. Čia ir išėjo į aikštę komunistų vadinamas sąryšis kam naudingas: mat buta komunistų suplenuota Michelonui atkeršyti, užleidžiant minėtą moterį koloti. Na ir klivuo Michelonui! Ta bobelė komunistiškais žodžiais pludo, o suorganizuoti komunistai jai pritarė.

Komunistų Prietelius.

Vienatinis klausimas, kurio išmintingas žmogus gali savęs pasiklausti, yra: ar doktrina yra teisinga, ar klaidinga. Pasekmės pačios savim apsirūpiš. — Huxley

Žmogus privalo visiškai pasiliuosuoti nuo prietarų ir pamėgdžiojimų. —

Baba' U' lali.

GELBĖKIME LIETUVOS NASLAIČIUS.

ATSIŠAUKIMAS

Į Didžiųjų Organizacijų Kuopas, Į Pašalpos ir Kultūros Draugijas ir į Amerikos Lietuvių Visuomenę.

Amerikos lietuviai nuo senų laikų visa širdim rėmė visokius Lietuvos reikalus. Kreiptasi į Amerikos Lietuvius kiekvienoje sunkioje Lietuvos gyvenimo valandoje, ir jie niekuomet neatšakė ištiesi Lietuvai savo pagalbos ranką. Bet mūsų krašto padėtis dar yra tokia, kad Amerikos lietuvių pagalbos ir paramos reikia beveik kiekvienoje gyvenimo srityje, ir per ilgą laiką dar jos reiks.

Vienas iš itin svarbių reikalų, kuriuo Amerikoje organizuotu būdu dar nepasirūpinta, yra tai Lietuvos našlaičių šelpimo reikalas. Per keletą metų siautęs Europoje karas, išnaikines daugybę mūsų Tėvynės nekaltų sūnių, paliko daug našlaičių, reikalaujančių visuomenės pagalbos. Be to, po karo gyvenimo sąlygos yra dar tokios, kad našlaičių, reikalaujančių pagalbos, nuolatos atsiranda, — taigi ir jų šelpimui užlaikymui ir auklėjimui galo nesimato. Ypatingai pastaraisiais metais, kuomet Vilniaus sritį užėmė lenkai išvaikė prieglaudas Vilniuje ir visai persekioja užsilikusias dar mūsų sostinėje lietuvių įstaigas, iš tenai šaukiasi į mus Kaune reikalaujantieji pagalbos. Jau ne vieną našlaičių burį iš Vilniaus priėmė ir globojame, laikinoje mūsų sostinėje Kaune. Prie to, pradėjus grįžti iš Rusijos mūsų tremtiniams, su jais grįžo burių buriais ir našlaičiai, labai dažnai nieko nebežiną apie save, nei apie savo tėvus: nežino nei savo vardų, nei vietos, iš kur yra kilę...

Tų našlaičių sušelpimas ir užlaikymas gula ant Lietuvos visuomenės pečių. Kas nežino, kad Lietuvos visuomenė yra neturtinga? Kas nežino, kaip ji sunkiai kovojo už Lietuvos nepriklausomybę ir kaip ji sunkiai kovoja už tos nepriklausomybės išlaikymą ir už tinkamą krašto sutvarkymą? Tad tai visuomenėi Lietuvoje našta auklėjimo našlaičių yra labai sunki, ir beveik negalima pakelti, be Amerikos lietuvių aktingos paramos.

Lietuvių Moterų Globos Komitetas, kurio veikimo peržalva neseniai buvo paskelbta Amerikos lietuvių spaudoje, pasirūpo organizuoti būdu kreiptis į Amerikos lietuvius ir prašyti jų paramos ir pagalbos. Tuo tikslu Komitetas atsuntė Amerikon žemiau pasirašiusias Centro Valdybos nares, kad gyvu žodžiu paaiškintų Lietuvos našlaičių padėtį, kad asmeniniai atsiliepus į duosniai Amerikos lietuvių širdį. Taigi šiuo atsišaukimu mes ir kreipiamės į Amerikos lietuvių didžiųjų organizacijų centrus, į jų kuopas, į pašalpos ir kultūros organizacijas ir draugijas, į pavienius Amerikos lietuvius: pagelbėkite mums užlaikyti Lietuvos našlaičius, pagelbėti mums išauklėti juos dorais ir gerais Tėvynės Sūnais! Tie našlaičiai atsirado mūsų globoje

svarbioju Lietuvos Istorijos momentu, taigi pagelbėkite mums taip juos užauginti, kad Lietuva ateityje galėtų iš jų pasidžiaugti, kad jie užaugtų svarbiais Lietuvos darbuotojais. Ypatingai mums svarbu yra pabrėžti faktas, kad Lietuvių Moterų Globos Komiteto Prieglaudos Kaune ir Gielgaidiškų, kur yra suviršum 200 našlaičių, kreipia didelės domės netik į tai, kad našlaičiai užaugtų sveiki kūnu, bet taipgi pat žiuri, kad gabsnieji jų atsiektų ir mokslo. Vieni jų mokosi įvairių amatų, kiti, linkę prie mokslo, yra leidžiami į mokyklas. Dėlto tad L. M. G. Komitetas yra pilnas vilties, kad ateitis pasidžiaugs iš tų Komiteto Prieglaudų auklėtinų. Tuo labiau galės pasidžiaugti ir Amerikos lietuviai, nes jų aukomis ir jų parama tos Prieglaudos vyriausiai ir išsilaukė. Ačiu priklauso Amerikos Lietuvių Moterų Organizacijoms, kurios iš Chicagos, iš New York, iš Brooklyno ir iš kitų miestų nenuilstančiai mus Prieglaudas šelpė. Bet mūsų reikalai auga; mūsų globojamųjų vaikų šiuo skaičius didėja; mūsų išlaidos dauginasi, o pajamų šaltiniai nepadidėjo.

Šiuo savo atsišaukimu mes kreipiamės į gerb. Amerikos lietuvių visuomenę, kad ji paremtų mūsų darbą aukomis, kad ji ypatingai lietuviatės Amerikoje, susiorganizuotų į Lietuvių Moterų Globos Komiteto skyrius ir sistematingai remtų mūsų darbą aukomis. Mes prašome didžiųjų organizacijų skirti kiek iš savo išdų Lietuvos našlaičiams; prašome ir įvairių draugijų neatsisakyti nuo aukos. Neabejojame, kad ir šiaip lietuvių naujokynų darbuotojai ir darbuotojos nepasigailės aukos taip praktiniam tikslui, kaip auginimas mūsų krašto našlaičių. Mes prašome, kad kiekviename naujokyne susidarytų komitetas, kurs galėtų tuojau pareiti per lietuvių grėjas ir parinkti aukų. Gražu būtų, jei tokiuose komitetuose vadovaujančią rolę suvaizduotų mūsų lietuviatės, — kas gi geriau gali atjausti kudikio vargą, jo alkį, šaltį, jo mažytės širdelės sopulius, jei ne moteris, jei ne motina? Taip surinktos aukos turi būti tuojau siunčiamos į Baltic States Banką, 294 Eighth Ave., New Yorke, su įsakymu deponuoti pinigų Lietuvių Moterų Globos Komiteto sąskaiton. Iš tos sąskaitos pinigai tuojau pervedami yra Komiteto Centro Valdybai Kaune.

Taip pat prie progos norime čia pastebėti, kad Lietuvoje Moterų Globos Komitetas turi apsirinkęs vieną dieną, kurioje yra renkamos aukos, Lietuvos našlaičiams po visą Lietuvą. Ta diena yra GEGUŽES 7. D. Taigi ir Amerikoje, kur tikėtai susidarys tokie L. M. G. Komiteto skyriai, tegul apsirinka 7 d. gegužės, kaip Lietuvos Našlaičių Dieną, ir toj dienoje renkant aukas vienam ir tam pačiam tikslui

Lietuvoje ir Amerikoje, tegul da labiau susiartina Amerikos ir Lietuvos žmonių jausmai ir širdys!

Baigdamos šį savo atsišaukimą, turime daug vilties, kad Amerikos lietuviai bus ir toliau, kaip lygi šiol kad buvo, Lietuvos našlaičių globėjais ir šelpėjais.

Visais reikaisiais L. M. G. Komitetui rašyti reikia šiuo adresu: L. M. Globos Komitetas, 294 Eighth ave., New York, N. Y. Tuo vardu rašyti čekius ir siūsti juos tuo pačiu adresu.

Su gilia pagarba,
Lietuvių Moterų Globos Komiteto Centro Valdybos narės:
Doma Slezevičienė,
Viktorija Vencienė.

LIETUVOS NASLAIČIŲ DOVANA PONIAI HARDING' IENEL.

Amerika nemaža yra pagelbėjusi Lietuvos vargo žmonėms poka. Ir Lietuvos našlaičių prieglaudos yra gavusios tai drabužių, tai maisto, tai gyduolių. Kad parodžius Amerikai Lietuvos našlaičių dėkingumą, Lietuvių Moterų Globos Komitetas sumanė įteikti Amerikos Prezidentenei poniai Hardingienei dovaną.

Kokią ji dovaną galėjo įteikti? Lietuva, nei Lietuvos našlaičiai neturi nei deimantų, nei aukso. Bet Lietuvos našlaičiai turi jautrias širdes, turi rankytes. Tos jų rankytės, ačiu sistematingam lavinimui, yra mitrios. Jie tomis mitriomis savo rankytėmis išaudė Amerikos prezidentienei dailų šilkinį takelį stalui užtiest. Dailų, Lietuvos raštai išrašytas, skaidrus, kaip ir pačių našlaičių nekaltos sielos. Ir ta dovana nėra brangi, įkainuojant ją pinigais, auksu. Bet ji brangi kudikių jausmu, brangi tuo, kad per tą dovaną kudikiai išreiškė savo padėką kraštui, kurs ne vienam jų gal ir gyvybę išgelbėjo.

Tą dovaną poniai Hardingienei įteikė Lietuvių Moterų Globos Komiteto valdybos narės gg. D. Slezevičienė ir V. Vencienė, Washingtone, D. C., 24 dieną sausio, 1923 metų. Dovana buvo įdėta į dailią medžio dėžutę, papuoštą dviem trispalviais kaspinėliais, — vienas su Lietuvos spalvomis (geltona, žalia, raudona), antras su Amerikos spalvomis (raudona, balta, mėlyna). Ant dėžutės viršelio sidabrinė tobyltėlė su parašu (dviem kalbom, angliškai ir lietuviškai): Poniai Hardingienei nuo Lietuvos Našlaičių reikiant dėkingumą už Amerikos pagalbą Lietuvai.

Prie tos dovanos buvo pridėtas šitokio turinio raštas (pauduodame vertime):

Sausio 24, 1923.

"Mrs. Warren G. Harding,
Baltasis Namas,
Washington, D. C.

"Brangi Ponia:—

"Aukšta mums teko garbė įteikti Tamstai šią mažą dovanėlę, padirbtą Lietuvos našlaičių. Lai bunie ji paženkliniu didele dėkingumu, už pašalpą ir paramą, kokią Amerika davė jiems taip iš pavienų žmonių aukų, taip per Amerikos Raudonąjį Kryžių ir Amerikos Maisto Administraciją. Šitoji pagalba atėjo tokiu laiku, kada našlaičiams buvo labiausiai jos reikalinga.

"Leisk Tamsta mums pareikšti Tamstai mūsų aukštos pagarbos ir tt.

Doma Slezevičienė,
Viktorija Vencienė."

Tai yra pirmas atsitikimas, kad Lietuvos žmonių darbas pasiekė Baltąjį Namą. Pirmas atsitikimas, kad Lietuva šitokią gražiu būdu užmezgė drauginumo santykius su Jungtinių Valstijų Prezidentu. Kreditas ir garbė už tokį gražų sumanymą ir žygi priklauso Lietuvos Moterų Globos Komitetui ir Lietuvos našlaičiams.

K. V.

T. M. D. Reikalai.

Visus raštus, korespondencijas ir straipsnius T.M.D. reikalais reikia siųsti redaktoriams V. Širvydo, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. vardu ir adresu.

KRIKŠČIONYBES PRADŽIA ISKILIMAS IR SUSIDALINIMAS.

Rašo H. G. Wells.

(Nuo Red. — Talpiname čionai trumpą ištrauką iš H. G. Wellso veikalą "The Outline of History," kurį Tėvynės Mylėtojų Draugija išleis šimet ir išdalys savo nariams. Vertimas yra lietuviškas. Talpinimo tikslu yra parodyti, nors trumpai, kokių įdomių dalykų yra minėtame veikalė. Visi lietuviai, įdomaujanti pasaulio reikalais ir neįsiskindę per daug į politikavimus, mums, ir kitus neamžinus ar bevečius darbus, privalo prisirašyti tuoj prie T.M.D., idant gautų minėtą veikalą gražioje lietuvių kalboje.)

Pirm negu mes suprasime Krikščionybės savybes, kurios atvėrė žmonių akims naujas galimybes suvienyto pasaulio, turime grįžti kiek atgal ir papasakoti apie dalykų stovį Palestinoje ir Syrijoje, tai yra, kraštuose, kur Krikščionybė išsilo. Mes jau Straipsnyje XXI atpasakojome svarbesnius faktus atsiradimo žydų tautos ir tradicijų, apie Diasporą (išsisklaidymą žydų), apie pamatiniai iškrikščius žydų padėtį nuo pat pradžių, ir laipsnišką išsvystymą idėjos, buk vienas teisingas Dievas valdąs pasaulį ir yra surištas ypatingu pažadu išlaikyti ir į garbę įvesti žydų tautą. Ta žydų idėja keistai sukombinuoja sykiu ir teologinę platybę su įtemptu tautiniu patriotizmu. Žydai laukę ypatingo išganytojo, Mesijaus, kuris turėjęs išganyti žmonių malonių darbu atstatymo pasakiškų šlovių Dovydo ir Salemono bei pavergimu viso pasaulio po geraširdžių bet kietu žydišku čebatu. Šitas sannas augo ir plėtojosi, nors Semitinių tautų politinė spēka gese, nors Kartago miestas pasėkė Tyre ir tamsybes, nors Ispanija likosi tik Romos provincija. Kyla mažai abejonių, kad Ispanijoje, Afrikoje ir po Viduržemių kraštus gyvenanti Foinikičiai, kalbanti tarme labai artima Ebrajams ir netekusieji savo prigulčių politinių teisių, tapo Judaizmo apaštalai. Žydų tautos istorijoje laikotarpiai įtempto apaštalavimo užleisdavo vietą lygiai įtemptam pavydūi kitiems tapti žydais. Žydų istorikas sykiu mini, kad apkarautieji Idumenai buvo versinai visi paversti į žydus. Muhameto laikuose buvo Arabiškų tautų, išpažįstančių Judaizmą, o pietų Rusijoje devintame šimtmetyje buvo tauta Kobzarų, nors Turkų kilmės, bet žydų tikėjimo. Teisybę pasakius, Judaizmas yra sulipdytas politinis idealas daugelio sudraskytų tautų — ypatingai Semitinių. Už žydų finansines ir komercines tradicijas reikia, turbūt, labiausia turti ačiū Foinikičių kraujo įdėjimui ir Arabičių susigimimui. Kaip pasekmė šitų susigimimavimų ir susiliejimų, veik po visą Romėnų Imperiją, visus miestelius ir toli į Rytus, žydų bendruomenės prekiaavo ir tarpo bei pasilaikė kruvoje per Bibliją ir per religinę ir apšviotos organizaciją. Didžiausioji dalis žydijos niekadoms nebuvo Judėjoje ir niekadoms iš tenai neiškilo.

Aišku, kad visi šitie buriai tarpe savęs susižinančių žydiškų bendruomenių turėjo labai didelės finansines ir politines galimybes. Jie galėjo sutelkti daug turtų, jie galėjo sukelti ka nors, jie galėdavo nuraminti. Jie nebuvo taip skaitlingi arba tiek civilizuoti kaip dar labiau išsisklaidę ir visur esanti Graikai, bet pas juos buvo tradicija didesnio

solidariškumo. Graikas buvo Graikui priešas; gi žydas stovėjo už žydą. Kur tik žydas nenuėjo, jis vis rasdavo žmonių savų nuomonių, prisilaikančių tų pačių tradicijų. Jis galėdavo gauti maisto, pastogės, drapanų, paskolų ir legalės pagelbos. Ir iš priežasties to solidarumo žmonių valdytojais turėdavo skaitytis su šitais buriais, nes tai buvo jų pagelba, arba šaltinis paskolų, arba šaltinis bėdų. Ir taip atsitiko, kad žydai pasiliko tik kaip tauta, o Helenizmas (Graikų mintijimas ir protas) tapo šviesa visai žmonijai.

Dvi skirtingos protavimo linijos numatomos pas anometinius žydus. Dešinėje, taip sakant, stovi augšti ir siaurapročiai žydai — Farizėjai, labai griežtai prisilaikanti senovės įstatymų ir taisyklių, smulkmeniškai juos pildanti iki menkiausių dalykėlių, karštai patriotingi ir šalinantis nuo kitų. Net Jeruzalis syki pateko į rankas monarko Antiocho Ketvirtojo dėlto, kad žydai nenorėjo dirbti jį gindami šabaso dienoje, kada darbas buvo draustas. Taip pat ir Romėnų imperatoriui Pompėjui pavyko paimti Jeruzalis dėlto, kad žydai nenorėjo šabaso dienoje sunaikinti jo apgulimo mašinų. Bet prieš šituos siaurus žydus ejo platesnių pažiūrų žydai, taip sakant, kairieji, kurie buvo Helenizuotojai. Prie jų reikia priskaičiuoti sektą Saducejų, kurie netikėjo į žmogaus nemirtingumą. Šitie žydai buvo linkę, daugiau ar mažiau, lieti ir giminiuoti su kitomis tautomis, ypatingai Graikais, ir skleisti Helenizmą tarpe kitų. Jie sutiko priimti apaštalus ir pasidalinti savą Dievu ir jo pažadu su visu pasauliu. Bet šie, ką rado gerume širdies, prarado pagarboje. Jie tapo Judėjos tremtiniais. Mes jau pirmiau matėme kaip Helenizuoti žydai prarado savo Ebrajų kalbą ir turėjo persiversti Bibliją į Graikų kalbą.

Karaliaujant Romėnų imperatoriui, Tiberijui Cezariui, Judėjoje gimė didis mokytojas, kuris apreiškė karštą realizavimą vienuo ir teisingumo vieno Dievo bei žmogaus moralių pareigų. Jam, kas buvo senovės Judaizmo spēka ir paliuosavo tą realizavimą nuo godus ir nieko neprisimančio siaurumo, kuris buvo taip keistai susiburęs žydų mintyse su juo. Tai buvo Nazareto Jezus, geriau sakant, sėkla, o ne Krikščionybės uždėtojas.

Vertė V. Širvydas.

LIETUVIŲ MOTERŲ GLOBOS KOMITETO ATSTOVIŲ MARSRUTAS.

- L. M. Globos Komiteto Centro Valdybos narės, D. Slezevičienė ir V. Vencienė, atvykusios Amerikon Lietuvoms našlaičių reikalais, lankysis su prakalbomis sekančiose kolonijose:
- Vasario 1 d., Paterson, N. J.
- " 3, Newark, N. J.
- " 5, Maspeth, N. Y.
- " 7, Central Brooklyn, N. Y.
- " 9 ir 11 Brooklyn, Williamsburgh.
- " 13, New Britain, Conn.
- " 15, New Haven, Conn.
- " 17, Waterbury, Conn.
- " 19, Ansonia, Conn.
- " 21, Hartford, Conn.
- " 23, Amsterdam, N. Y.
- " 25, Utica, N. Y.
- " 27, Rochester, N. Y.
- Kovo 1 d., Worcester, Mass.
- " 3, Lawrence, Mass.
- " 5 iki 15, Boston, Mass. ir apielinkėje.
- " 17, Niagara Falls, N. Y.
- " 19, Detroit, Mich.
- " 21, Grand Rapids, Mich.

- Nuo 23 kovo ligi 15 balandžio Chicago, Ill. ir apielinkėje.
- Balandžio 17, Cleveland, Ohio.
- 19. ligi 23 bal. Pittsburgh, Pa.
- " 25, Binghamton, N. Y.
- " 27, Scranton, Pa.
- " 29, Wilkes Barre, Pa.
- Gegužės 1 d. Plymouth, Pa.
- " 3, Pittston, Pa.
- " 5, Shenandoah, Pa.
- " 7, Mahanoy City, Pa.
- " 9, Tamaqua, Pa.
- " 11, Philadelphia, Pa.
- " 13, Baltimore, Md.

Prakalbų reikale L. M. G. K-to Atstovės laiškais kreipiasi į viršų suminėtu kolonijų veikėjus. Prašoma yra, kad tose kolonijose būtų surengtos prakalbos ir būtų suorganizuoti vietos darbuotojų, moterų ir vyrų, komitetai.

Visais prakalbų reikalais ir siunčiant aukas prašome adresuoti šitaip:

Lietuvių Moterų Globos Komitetas, 294 Eighth Ave., New York, N. Y.

SKAITYKITE IR PLATINKITE A. L. T. SANDAROS ORGANĄ "SANDARĄ."

GERIAUSI Cigaretai

EXTRA! Real Estate Par-davimui.

Į Pies Naujosios Anglijos visokios farmos, didelės ir mažos, ukės tačako, gyvulių auginimui arčiausiai pasaulio didžiausių marketų. Kurie norite apie farmas dasižinoti kreipkitės pas mane: Domininkas Diskevičius Lithuanian Sales Manager The Home Co. Inc. 55 Water St. Torrington, Conn.

PAIN-EXPELLERIS JUMS PAGELBES!

Kuomet sukiamasi Pain-Expellerio pagelbos, Skausmas greitai apgailima ir nesmagumai — pranyksta. Es pirmu žnytelėjimu reumatisko skausmo, nervų kratančios neuralgijos, kankinančio ir rėciančio ir kruvą strėny dieglio, tuojaus nusipirkite šito galingo ir patikėtinio šeimyninio linimento ir juomi ištrinkite skaudamas vietas. Tikras Pain Expelleris turi musų INKARO vaisbaženklį. Visi kiti yra pamėgdžiojimais. Kaina 35c. ir 70c. aptiekose arba iš

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

"GYDYTOJAS"

Nesivėluok atnaujint prenumeratą "GYDYTOJU!" Ne vienas naujas skaitytojas praeitais metais gailėjosi netekęs užpakalinių numerų "Gydytojo." — Gailėsis ir tamsta. "Gydytojas" šiais 1923 metais pajavairintas turiniu, pasidarys gale metų didėle "Sveikatosa Knuga." Kitos tokios jai lygios knygos nebus. Idėk kopertan \$1.00 ir atestuok štai kaip: "GYDYTOJAS" 3310 So. Halsted Street. Chicago, Ill.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taip: turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigų ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums pataraisime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyk.

H. CABITT, 100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra maoni kombinacija. Tos nesvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekveno plaukus.

Ruffles

yra mirtinu priešu pleiskanų. Tik kelis kartus panaudojus jas iš galvos visiškai pranyks pleiskanos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit Ruffles.

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiunčiame tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

NAUJI METAI NAUJI RAŠTAI VIENYBĖ

Du-kart sąvaitinis, 37 metus išeinąs, 8 puslapių dydžio, laikraštis "VIENYBĖ" visados atsiliepia į gyvenimo klausimus ir žmogus gali jame rasti visokių raštų. Ji padavė kopilniausias žinias iš Klaipėdos nuotikių. Apart to, joje tilpo ar tilps sekanti raštai: Gražioji Gerulių Ildikė (istoriška apysaka J. O. Širvydo), Kadanos Kasyklos, Raštai iš Lietuvos Čym-Čimo, Žmogus Be Tėvynės, Eilės Budriko, Naruševičiaus, Gogelio ir kitų poetų.

Kaina metams \$3.50 Amerikoje.

"VIENYBĖ" 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE "DIRVA"

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IS DIDZIŲJŲ (8 PUSL.) SAVAITINIŲ LAIKRAŠČIŲ!!!

Suv. Valstijose metams	\$2.00
Pusei metų	\$1.00
Kanadoje metams	\$2.50
Pusei metų	\$1.25
Lietuvoje ir kitur metams	\$3.00
Pusei metų	\$1.50

Reikalaukit kopijos pažiūrėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogu.

"DIRVA" 7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PASALPOS ORGANIZACIJA Š VNIENYTOSE VALSTIJOSE, TURIOS TURTAS ARTI \$500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visj nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos. Pomirtinės skyriai — \$150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — \$6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu: LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje. NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms. NAUJIENŲ Metinė Biznio Knuga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsiprenumeruos NAUJIENAS. NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje \$7.00. Lietuvoje \$8.00.

NAUJIENOS 1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Kur Gauti "Sandara"

Pavienius num. galima gauti kož savaitę už 5 centus, sekančiose

BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavin, 24 Railroad Ave. CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave. CHICAGO, ILL.
J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St. Dr. K. Drangelis % Venta Drug Store 4101 S. Francisco Ave. V. J. Andriulis, 2041 S. Rubie St. F. A. Juozapaitis, 4559 S. Hermitage Ave. MONTELELO, MASS.
D. Kella, 9 Aarthur St. A. M. Lanska, 672 N. Main St. Boston Sales Co. 678 Main St. NEW HAVEN, CONN.
A. Makarevičius, 255 Wallace St. LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbso & Co. 101 Oak St. Lithuanian Sales Corp., 70 Lawrence St. BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St. "Vienybė" P. Co., 193 Grand St. BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.

Ligoniai Kurie Sergate

Reumatu, Dusuliu (Ashma), Nerūy liga, širdies liga, nuomariu, veneriskomis ligomis ir tt. Visu ligų neminiu, bet bile liga turi, ar kas tavo šeimynoje turi, nuo didžiausios ligos šid mažiausiai; galite duoti antrašą, o gausite rodas ir receptus dykai. Idėk už du centu stampą ir gerą antrašą. Dabar geras laikas, vasara ir tiktai šitam laike jus patys save namie gydysite, Bandykite naminio gydymo — patys sau. Čia turite praga su garantavimu, bile tik jus tą darysite — nasveiksite. Rašykite pas: ALEX R. SALVIS P. O. BOX 96 Dalas, Pa.

Pr. Žyvas

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt. OFISO ADRESAS: 1836 N. Main St., Scranton, Pa.

Oregon 3995-M.
1210 S. Broad St. Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras, ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 11 A.M. nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 8 P. M. Nedėliomis nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 276
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Gailima susikaiboti ir operuoti. Ofisu valandos Rytais iki 9 val. Po pietų 1 iki 4 Valakaris 6 iki 8 536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer

DENTISTAS 306 Main St., Worcester, Mass. viršuj "Iver Johnson" krautuve Patyrs dentistas priemas kainos. Atdara 9 A. M. iki 6 P. M. Nedėliomis 11 iki 12 P. M., Tel. 3310 Park.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius) Priėmimo valandos: nuo 2 iki 8 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakarais. 509 Broadway, Kampas G So. Boston, Mass. Telephone South Boston 502

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O. D. Akiu Specialistas 399a Broadway, Tarp 2 ir 3 gatvė So. Boston.

Vietos žinios.

PADEKA.

Kaipo Bostono Lietuvių Klai-
pėdos Komiteto pirmininkas,
šiuomi tariau ačiū gerbiams
bizniėriams, broliams darbinin-
kams ir seserims darbininkėms
už skaitlingą atsilankymą nedė-
lioį, sausio 28 d. 1923 m., Lietu-
vių Salėn ir už gausias aukas
Klaipėdos krašto sukileliams pa-
remti. Darbas svarbus, Lietuvai
išganingas. Lietuva laimėjus
Klaipėdą, greičiau Vilnių atgaus,
o, neduok Dieve, pralaimėtį da-
bar Klaipėdą, tai kaip tada svajo-
joti apie Vilniaus atgavimą?
Tad, broliai Bostoniečiai, tęskime
darbą. Nepartinis Bostono
Lietuvių Klai-pėdos Komitetas
veiks toliau, ir aukų dar nepri-
davusieji turės progą tą para-
dyti bile kada. Tęskime darbą,
broliai ir seselės, padėkite tą
sunkią valandą mūsų brangios
tėvynės Lietuvos.

Aukų surinkta sausio 28 d.
1923 m. S. L. Švento Kazimiero
Draugystė \$300, Salėje surinkta
\$315.55, po bažnyčia surinkta
\$57.20. Iš viso tą dieną surinkta
\$672.75.

Izlaidos: Už salę \$12.00, Už
plakatus \$7.50, Iš viso pinigų pa-
siųsta į Lietuvą sausio 31 d. iš
Bostono \$650.00.

Draugystės pinigai pasiųsta
per Baltic States Finance Corpo-
ration \$300.00.

Gerbiama Jonas Palaima už-
mokėjo už telegramą 5 dolerius,
kad draugijos pinigų visus tris
šimtus pasiuntė, o kitus surink-
tus pinigų pasiųsta per Lith.
Sales Corporation \$350.00, o te-
legramas buvo penki doleriai, tai
gerb. Kiburis su Gudu pridėjo
už telegramą. Aš tariau tiems
visiems aukotojams širdingą pa-
dėką vardu Bostono Lietuvių
Klaipėdos Komiteto.

Pirm. M. Venis.

M. PETRAUSKO KONCERTAL.

New Haven, Fraternal Hall,
vasario 9 d. 8:15 vakare.

Montello, Mass., Tautiška
Name, vasario 10 d. 8 val.

So. Boston, Mass. Vasario 11
d. (nedėlios vakare) Municipal
Bldg. 8 val. vakare.

SVARBUS MITINGAS.

A. L. T. Sandaros 7-tos kp. su-
sirikimas bus seredos vakare,
vasario (Feb.) 14 d. 8 val. vaka-
re, savoje svetainėje, 327 E St.,
So. Bostone. Bus įdomių apkal-
bėjimų kaslink buvusio mass-mi-
tingo su klerikalais ir raportas
buvusio Sandaros Seimo.

Malonėkite Atsilankyti.

Rašt. J. Naubaris.

AUKA.

Sò. Bostono Lietuvių Ukėsu
Draugija laikytame susirinkime
paaukojo Klaipėdiečiams 100 do-
lerių ir nutarė pasiųsti stačiai
Klaipėdos Komitetui telegramu.
Padengimo lėšų telegramui au-
kojo sekandios ypatos: Alek-
sandra Klemerskauskas \$1.00, Bro-
nois Kontrimas \$1.20, smulkių
surinkta \$2.80. — Viso \$5.00.

Rašt. A. Latvinskas.

VAIKAI SAUGOJO MUN- ŠAINĄ.

Du policijos seržantai atsi-
lankė pas tūlą Dilskį, 18 Rogers
St., So. Bostone ir padarė kratą,

jiėškodami munšaino. Padarę
kratą ir munšaino neradę, pa-
tėmijo, kad tris vaikai, nuo vi-
nų iki ketverių metų, labai keis-
tai sėdi ant siuvamos mašinos.
Kada tuos vaikus nukėlė, tai ma-
šinos stalčiuose rado 12 bonkų
munšaino. Užtai So. Bostono
teismas Dilskį nubaudė ant \$50.
Iš pavardės atrodo, kad Dilski
yra "Keleivio" burdingierių tau-
tietis.

PRALOŠTA BYLA.

1922 m. liepos pabaigoje Jo-
nas Adomavičius (kaip jis pats
save vadina — John Adams)
apskundė M. Venį, reikalauda-
mas iš jo nuosimčio iš nupirktų
namų, mors pirkinys buvo pada-
rytas per "Lithuanian Agency."
Pereitą pirmadienį, vasario 5 d.
byla buvo nagrinėjama Bostono
Municipal Court'e. Teismas nu-
sprendė, kad Adomavičiui jokio
"commission" nepriklauso. M.
Venio pusę gynė advokatas
Arthur Elmer Reimer.

Atvažiavo iš Lietuvos

Sausio 3 ir 10 dienomis šių me-
tų per pasidarbavimą BALTIC
STATES FINANCE CORPO-
RATION ir Kauno Skyriaus Ve-
dėjo Kastanto Norkaus sekanti
svėčiai:

Veronika Čekytė iš kaimo Kli-
šių, Raseinių apskr. pas Antaną
Bartkevičių, 678 Main St., Mon-
tello, Mass.

Juozas Kolišius iš vienkienio
Gegužinės, Ukmergės, ant 709
Cambridge Street, Cambridge,
Mass.

Pranas Melkunas iš kaimo
Plaškunų, Trakų apskr. pas Mi-
kolą Ivašką, 160 H St. South
Boston, Mass.

Adelia Valukonienė, sunus Al-
fonsas iš kaimo Kadarai, Pasvalio
pas Petrą Valukonį, 375
Broadway, So. Boston, Mass.

Ona Dauknis, iš Kauno ant
3587 Salmon St., Phila., Pa.

Ona Pakštienė ir sunai Jonas
ir Petras iš Radviliškio pas Kazį
Pakštį, 65 Waverly Street,
Brighton, Mass.

Veronika Simonavičiūtė, bro-
lis Juozas iš kaimo Laibiškių,
Ukmergės, pas Povilą Simonavi-
čių, 166 Morton Street, Stough-
ton, Mass.

Antanas Kavaliauskas, iš kai-
mo Lekečių, Šakių ir Juozas Sto-
nis.

Taipgi praneša Kauno Sky-
riaus vedėjai vėlesniame savo ra-
porte, kad išvažiavę ant kelio se-
kanti keleiviai: Klemka Jonas,
Elzbieta ir Stepanija, iš kaimo
Giandelių, Pasvalio. Šarka Vin-
cas, Morta, Alfonsas ir Edvar-
das iš kaimo Mikabaliai, Alytus.

Šenčiūnas Mikas, Domicelė ir
Morta, iš Butrimonių, Alytus.

Bulota Antanas, Magdė, Ona,
Edvardas ir Ernestas, iš kaimo
Čyčykų, Vilkaviškio.

Kudirka Vincas, iš Bliuviškių,
Šakių.

Gibavičius Jonas iš Kalvarijos
Vilniaus.

Medziūnė Nastazija, Jonas
ir Ona iš Panevėžio.

Dragunienė Monika, Juozas ir
Vincas, iš M. Viduoklės, Rasei-
nių, pas Juozą Draguną, 1230 S.
Prescott Street, No. Chicago, Ill.

Wegner Edward ir Auguste iš
kaimo Striupiai, pas Praną Šar-
tner, 123 Ten Yek Street, Brook-
lyn, N. Y.

Baranauskas Jonas, iš Užven-
čio, Šiaulių, pas Fred Board, į
Medwood Street Framingham,
Mass.

Služas Juozas iš žiežmarių,
Trakų, į New Yorką.

Kavaliūnas Povilas, Rozalija,
Jonas, Domicelė iš kaimo Pa-
smaudos, Panevėžio, į New York

Jankauskienė Marė iš kaimo
Gudonių, Leipalingio pas Povilą
Jankauską 222 Factory Street,
Luzerne, Pa.

Gaižiūnas Motiejus iš kaimo

Kluckų, Panevėžio, pas Povilą
Gaižiūną, Zeigler, Ill.

Kvedaras Andrius, Fortunatė
ir Birutė, iš kaimo Daliekai, Pas-
valio pas Juozą Gibą, 1833 Howe
St., Racine, Wis.

Mėlinis Antanas, Albina ir Jo-
nas iš kaimo Butienai, Panevėžio
pas C. Grey, 1384 E. 25-th St.,
Cleveland, Ohio.

Varapnickienė Emilija, iš kai-
mo Rotinių, Telsių, pas Stasį
Nerapnickį, 708 3-rd St., Brook-
lyn, N. Y.

Tamkevičius Antanas, iš kai-
mo Rumbonių, Alytaus pas C.
Tamkevičių, 306 W. Penn St.,
Shenandoah, Pa.

Kulokas Andrius, Marė, Elena
ir Algirdas, iš Ikiškių kaimo,
Seinų, pas Joną Kazlauską, 24
Spruce St., Worcester, Mass.

Droviėnė Barbara ir Stasė iš
kaimo Vistavių, Kretinga, pas
Juozą Krainį, 3 Frederick St.,
Dalton, Ohio.

Balevičius Juozas, Agota ir
Adelė, iš M. Virbalė pas Andrių
Mažeiką, 8614 Korman ave., Cle-
veland, Ohio.

Bubelis Jeronimas, Magdė,
Banoventas ir Albertas, iš kaimo
Kulonų, Mažeikių, pas Pr. Kuo-
čių, 40 Hudson Ave., Brooklyn,
N. Y.

Kakanauza Stasys iš kaimo
Šiurpačių, Telsių pas žmoną
1422 53-rd St., Cleveland, Ohio.

Žebelenė Agota iš kaimo Pa-
budviečio, Tauragės pas Petrą
Žiebelį, 433 So. Clinton Street,
Clinsville, Ill.

Latvilaitė, Magdė iš kaimo
Palabostis, Seinų pas Juozą Jaki-
mavičių, Elizabeth, N. J.

Viličia Vincas ir Ona iš kaimo
Pactoriškių, Mariampolė, pas
Javidoną Račkauską, 51 Berry
St., Brooklyn, N. Y.

Kaminskas Aleksandra, Mari-
jona, Juozas ir Karolina iš M.
Stakliškių pas Antaną Ašmenį,
East Whitely, Mass.

Mickus Antanas, Ona ir Bronė
iš kaimo Šviečių, Tauragės pas
Juozą Stankų, 1407 So. 48-th St.
Cicero, Ill.

Šulskienė Marė iš kaimo Kla-
binai, Utėna ant 87 Werek St.,
New York, N. Y.

Šukevičius Simonas, Teofilė,
Marė, Violeta ir Antanas iš kai-
mo Mastareliai, Alytus, pas Mi-
kolą Bumbliauskį, 3 North
Union St., Shenandoah, Pa.

Jurgelevičius Simonas iš kai-
mo Drukteliškiai, Raseinių į
New Yorką, N. Y.

Mačys Antanas, Cicijija, Ur-
šulė ir Antanas pas Joną Kulbo-
ką, 291 White ave., Brooklyn,
N. Y.

Verekietis Domininkas, Ona
Julė iš miesto Tauragės į Bro-
mo, N. Y.

Klimaitė Ona iš Šiaulių pas
Bronį Johnson, 4936 W. 14-th
Street, Cicero, Ill.

Pažerauskaitė Kleopė iš Šiau-
lių, pas Bronį Johnson, Cicero,
Illinois.

Mikučionis Steponas, Zofija
ir Henrikas, iš kaimo Liepių, Ke-
dainių į 1430 So. Warner Street,
N. S. Pittsburgh, Pa.

Skardzius Jonas, Marė, Jonas,
Marė iš kaimo Rianiaukų, Ute-
nos pas Nikodemą Stasiulį, 203
New York Ave., Newark, N. J.

Jurkevičius Zigmontas ir Sta-
sė iš M. Kaišėdorių į Chicago, Ill.

Morkunas Justinas iš kaimo
Staciūnų, Šiaulių pas Povilą
Morkuną, 5603 So. Ada Street,
Chicago, Ill.

Kazlauskas Leonas ir Agota
iš kaimo Stačiūnų pas Joną Gi-
žą, 345 Franklin Ave., Hartford,
Conn.

Taipgi turime už garbę pra-
nešti Amerikos lietuviams, kad
gavome tikras žinias iš Wash-
ington, D. C. Bureau of Immi-
gration, kad iš Lietuvos galima
bus įvažiuoti ant naujos šių me-
tų kvotos 2310 ypatų.

Matydami tą mažą skaitlių pa-
skirtą ant visos Lietuvos norin-
tiems atsivežti savo gimines rei-
kia nevilkinant laiko pradėti sto-

rotis reikalingų dokumentų ke-
lionei ir prirengti iš anksto ge-
rai kelionei, kad būtų pasekmin-
ga.

Platesnes informacijas apie
atvežimą iš Lietuvos kreipkitės
ypatiškai ar per laiškus tik į
Bostono

BALTIC STATES FINANCE
CORPORATION
357 Broadway,
South Boston, Mass.

ŠOKIAI!

A. L. T. Sandaros 7 kp. rengia
šokius kas subatą, Sandaros sal-
lėje 327 E St., So. Boston, Mass.
Kviečiame visus atsilankyti.
A. L. T. Sandaros 7 kp.

PLATINKITE
A. L. T. SANDAROS
ORGANĄ
"SANDARĄ."

Kompozitoriaus Miko Petrausko Atsiveikinimo

KONCERTAS!

Nedėlioje, Vasario 11 d., 1923

MUNICIPAL BUILDING SVETAINĖJE

Broadway, tarpe G ir H Sts.,

So. Boston, Mass.

Pradžia 8 val. vakare.

So. Bostono ir Apie linkės Lietuviai!

Per ilgus metus turėjome garbę turėti savo tarpe mūsų Dailės
Tėvą, komp. Miką Petrauską. Jis kaskart savo naujais muzika-
liais kuriniais mus linksmino ir žavėjo. Bet, štai, vasario 11 d.
mūsų gerb. kompozitorius surengia mums savo atsiveikinimo
koncertą, t. y. paskutinį koncertą, nes pavasarį važiuoja Tėvy-
nėn Lietuvon, palikdamas mus dailėje esančiais našlaičiais.

Šiame mūsų kompozitoriaus atsiveikinimo koncerte dalyvaus
sekanti artistai - assistentai:

V. Putvinskaitė, M. Monikaitė, Z. Neveckienė, A. Bačiulis, J.
Navadauskas ir N. N. Pianas. A. di Lascia "Gabijos" vyrų
kvartetą. Tad atsivežiant į visus artistus, mes matome, kad
šis mūsų kompozitoriaus atsiveikinimo koncertas savo progra-
mo platumu bus tokis, kokio iki šiol dar nesame turėję. Tad
kviečiame visus į šį mūsų kompozitoriaus atsiveikinimo koncer-
tą, nes tai bus paskutinė progą išgirsti ir pasigėrėti naujaus-
iais jo muzikaliais kuriniais.

Kviečia RENGĖJAI.

Kriaucių Balius!

RENGIA A. C. W. OF AMERICA 149 LIETUVIŲ SKYRIUS
UZGAVENIŲ VAKARE,

Vasario-February 13 d., 1923

Lietuvių Svetainėje

Kampas E ir Silver Street,

So. Boston, Mass.

Pradžia 7:30 val. vakare ir trauksis iki ryto.

Šis balius bus vienas iš puikiausių, nes apart to, kad griežs
Puikiausį Unijos Padeason's Orkestra dar bus ir skanių dešrų
su kopustais. Todėl visi ateikite. Užkviečia RENGĖJAI.

SO. BOSTON HARDWARE CO.

VISKO KAS TIK REIKALINGA

DEL NAMŲ REIKALAUKITE

pas mus, nes pas mus galėsite

gauti. Dabartiniu laiku par-

duosime žeminius įrankius kaip

tai: stiklus, paipas, kami-

nus prie pečių ir visokius boilerius, viskas pigiausiomis
kainomis. Tel. 167-W. So. Boston.

Savininkai PETRAS BOLYS ir JONAS KLIMAS.
317 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietas ir
apie linkės lietuviams, jog
laidotuves aprupinu koge-
riausiai ir už pigiausią kai-
ną negu kiti. Į apie linkės
miestukus važiuoju ir už
tai nieko nerokuoju. Dieną
ar naktį kreipkitės šiuom
antrašu:

P. A. AKUNEVIČIUS
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 2024-J.

Žiurėkite Kas Čionai!

Vyrams, Vaikams, Merginoms,
Mergaitėms, Seniems ir Jauniems
Nauja Lietuvių Barbarnė.
116 Dorchester Ave., prie pat
Broadway, So. Bostone.

Kerpame plaukus kaip kas no-
ri. Mes savo darbą gvarantuojame.
Viską atliekam švelniai, ge-
rai ir gražiai. Iš mūsų barbarnės
išėjęs žmogus jausis 15 metų
jaunesnis ir gražesnis. Katrie
nenorit eit pas sveimtąčius ate-
ikit pas mumis.

Taipgi parduodam britvas,
muilus, diržus, parfumus. Senas
britvas galandam. Vartojam ge-
rus tonikus nuo slinkimo plaukų
ir tt.

SPECIALIAI MERGINOMS:
Pakerpam plaukus Dutch Clip ir
kitais, kaip kuri nori. Taipgi
garbinuojame.

EXTRA VAIKAMS: Kerpam
plaukus pagal jų norą viso-
kiomis madomis.

CHARLES BABEN

(Kazys Babinskis)

116 Dorchester Ave.,

South Boston, Mass.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Silpnos akys su-
daro didžiausią
žmogui nelaimę.
Ir kiek gyvenime
beliktu vertės, jeigu akyse švie-
sia užgestu. Štai faktas: "Sep-
tyni žmonės iš dešimties turi
dėvėti akinius." Ar jus tikrai
žinote, kad jusų akys geros?

Jeigu akys silpnos ar galvos
ekaudėjimas apsirėškia, kreip-
kitės į patyrusį akių specialistą
J. L. PAŠAKARNIS, O.D.
377a Broadway, cor. E St.,
So. Boston, Mass.

OFISO VALANDOS: 9 ryto iki
8 vakaro. Nedėliomis pagal
sutartį.

Lietuvių Garage.

Parduodame visokius automo-
bilus, dalis ir reikmenis (supp-
les). Išrandavojame automobi-
lius dėl pasivažinėjimo; ir užlai-
kome ekspertą mekaniką dėl su-
taisymo mašinas.

PETRAS JAKIMAVICIUS.

541 East Broadway,

South Boston, Mass.

Tel. So. Boston 51370.

Ofiso Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip
tai: civiliškas ir kriminališkas;
padaro visokius dokumentus
prie krikimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,

414 Broadway, S. Boston, Mass.

(Virš Prekybos Bendrovės).

AR ŽINOTE KAD

Žinomas senas bizniėrius

ANTANAS NAUIOKAITIS

208 West Fifth Street, South
Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų
krautuve, kaip tai Mėsos Mar-
kėtą ir Grosernia. Kviečia vi-
sus apie linkės lietuvių kreip-
tis su pirkimu maisto ir kita
smulkmenų, čia rasite geras
prekes ir mandagų patarnavi-

Tel. S. B. 2488.

DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR

Lietuvis Gydytojas.

Valandos 9-11 2-4 6-9.

506 Broadway,

SO. BOSTON, MASS.

Puiki Lietuviška

UŽEIGA

pas

ANTANĄ TAMULEVIČIŲ

300 Broadway, S. Boston Mass.

Ofiso Tel. S. B. 3520.

Namų Aspinwall 0581

Advokatas

A. O. ŠALNA-SHALLNA

Lietuvys Advokatas bai-
ges du universitetu Cor-
nell University su A. B.G.

Washington University

su L. L. B.

"Darbininko" Name

(antros lubos)

366 W. Broadway,

So. Boston, Mass.